

Sindikati v političnem sistemu

Z ustavo in zakonom o združenem delu se je razširilo tudi področje delovanja sindikatov. Danes že imamo ob normativnih tudi materialno-družbene pogoje za krepitev vloge sindikatov kot najširše organizacije delavskega razreda. Krepi se proces vse bolj neposrednega upravljanja delavskega razreda in delovnih ljudi s celotno družbeno reprodukcijo — tudi z razširjeno reprodukcijo. Tako se z združevanjem dela in sredstev objektivno spreminja tudi vloga sindikatov. Njihova vse pomembnejša naloga je, da spodbujajo in usmerjajo delavce k temu, da čimbolj tvorno sodelujejo v upravljanju s celotnim družbenim delom. Omejevanje sindikatov, da bi se ukvarjali le s problemi proizvodnje in proizvodnosti tekočega dela v delovnih organizacijah v gospodarstvu ali s socialno politiko v ožjem pomenu besede, bi se vse prej kot ustrezalo sedanjim družbenim potrebam.

Delamo šele prve korake pri graditvi sistema samoupravnega združenega dela, zato lahko pričakujemo, da se bomo srečevali z odprtimi vprašanji, dilemami, protislovnostjo interesov in pojmovanj, ki jih bomo morali razreševati demokratično in znanstveno. Vloge sindikatov pri tem ne moremo z ničemer nadomestiti. Prav zato morajo sindikati prodreti na širši teren, prevzemati naloge v razvoju družbenoekonomskih odnosov, in prispevati k temu, da bodo delavci prebili ozke okvire svojih TOZD in jim konkretno pomagati pri spoznavanju celotne problematike združenega dela.

Bolj kot kdajkoli prej je zdaj nujno, obenem pa so zato tudi možnosti, da se sindikati uveljavijo v boju za samoupravne pravice in aktualne, neposredne in dolgoročne koristi delavskega razreda in delovnih ljudi. »V povezovanju enega in drugega boja je tudi glavna naloga sindikatov« poudarja tovariš Edvard Kardelj v svojem delu »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«. Razumljivo je, da ta boj sindikati lahko uspešno bijejo: prvič — ob najbolj neposredni in nenehni podpori zveze komunistov, socialistične zveze, delegatskih teles in drugič, kot organizacija, ki bo samostojna in neodvisna od poslovnih in državno-upravnih organov, vendar, ki bo v okviru SZDL sestavni del organiziranih sil socialistične zavesti. Kar zadeva odnose zveze komunistov in zveze sindikatov je logično, da zveza komunistov tudi v sindikatih ne deluje kot zunanji dejavnik, marveč kot njihova notranja sila. Komunisti se morajo tudi v tej organizaciji bojevati za politiko ZK z demokratičnim sodelovanjem z vsemi delavci v sindikatih in ne z dajanjem direktiv »od zunaj«.

Jasno je, da bo tudi v prihodnje pomembna in celo širila se bo zaščitna funkcija sindikatov. Ob njej pa se bo krepila tudi njihova ekonomska funkcija. S tem se bodo sindikati močneje usmerili k širši družbeni problematiki združenega dela in družbene reprodukcije, gospodarjenja z družbenimi sredstvi in z dohodkom. Ker pa se sklepi o tem posredno ali neposredno sprejemajo ne samo v gospodarstvu in ne samo v delovni organizaciji, marveč na vseh stopnjah družbenega organiziranja, v delegatskem sistemu v celoti se mo-

ra tudi vpliv sindikatov pokazati na vseh stopnjah samoupravnega in družbenega odločanja. To pa je danes še bolj zahteva in potreba, kot pa praksa. To z drugimi besedami pomeni, da se bomo morali prizadevati, da sindikati »pridejo« v krajevne skupnosti, v samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije, v občine, v delegatski sistem v celoti, od temeljne delovne organizacije do federacije in da v procesu odločanja pokažejo svoj vpliv in uresničujejo svojo vlogo.

Ni nobenih razlogov, da bi čakali na posebno »navodila« ali razmere, da bi se »lotili« takšne preobrazbe dela sindikatov. Ta preobrazba je pravzaprav sestavni del graditve sistema združenega dela in dograjevanja našega političnega sistema. To torej ni naloga, ki jo je šele treba postaviti. Je že zadana. Sicer pa ta preobrazba že poteka, vendar jo je treba razširiti in pospešiti. Danes potemtakem ni nobenih institucionalno-normativnih ovir za čimbolj popolno uresničevanje vloge sindika-

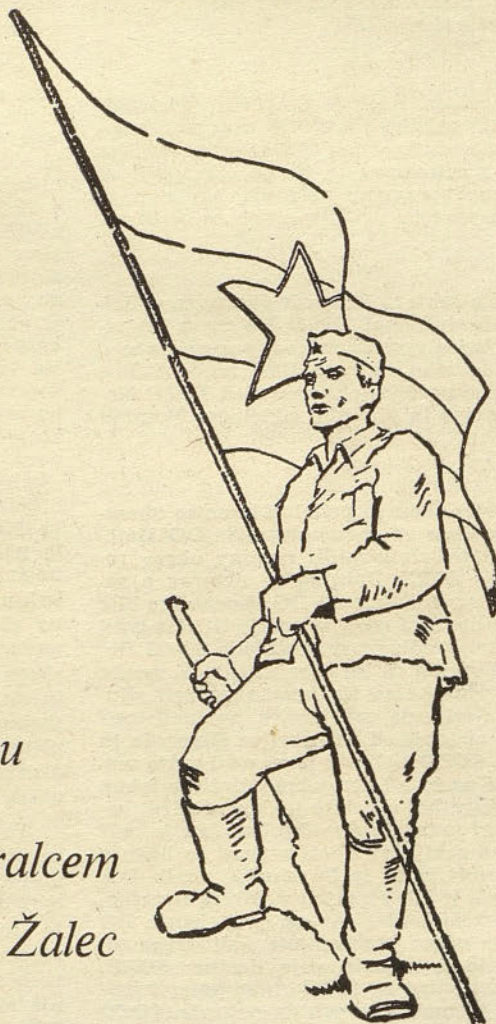
tov v naši družbi, ampak gre predvsem za ovire v obliki stare, zdaj neustrezne prakse in starih spoznanj, oziroma nerazumevanja vloge sindikatov. Takšna nerazumevanja imamo tudi v zvezi komunistov, so pa tudi v sami sindikalni organizaciji. Učinkovita odprava teh pomanjkljivosti je pot za uspešno uveljavljanje funkcije sindikatov.

V pripravah za bližnje kongrese in konference zveze komunistov bi morala imeti sindikalna »problematika« vidnejše mesto in bo morala izraziteje priti na dnevni red. Razlogov za to je več. Sistem združenega dela in naš politični sistem brez ustrezne, sicer povsem jasno določene vloge sindikatov, ne bi mogla biti dograjena, ne bi mogla pokazati vseh notranjih vrednosti, ki jih imata. Že to je sicer ne edini, a zadosten razlog, da bo v pripravah za bližnje kongrese in konference dejavnost komunistov v sindikatih zlasti v luči stališč tridesete seje CK ZKJ temeljiteje ocenjena in konkretno usmerjena.

Po Komunistu

29. XI.

Ob rojstnem dnevu
republike
čestitamo vsem bralcem
Hmezad Žalec

Enajsta (123.) redna seja delavskega sveta DO Hmezad

DS potrdi zapisnik 10. redne seje delavskega sveta DO in poročilo o izvršitvi sklepov s tem, da upošteva naslednje:

TOZD Kooperacija naj uvede evidentiranje telet oziroma veže prodajo telet za pitanje z odkupom mleka, iskati mora nove interesantne proizvodne programe za kooperante in podvzeti ukrepe za povečanje obstoječe proizvodnje.

TOZD Mesnine mora izdelati program, kako povečati obseg proizvodnje, dopolniti s konkretnimi ukrepi za povečanje proizvodnje.

Z ozirom na sedanji pravni status TOZD Združena hladilnica kolektiv nima pravega interesa za delo zato DS predlaga, da ob novi organiziranosti DO uredi status ZH v skladu z zakonom o združenem delu.

TOZD Kmetijstvo Žalec naroča, da izdelani in sprejeti sanacijski načrt dosledno izvaja.

TOZD Mešalnica krmil DS naroča, da izdela program ukrepov za izboljšanje poslovanja v smislu povečanja proizvodnje še posebej glede na novo mešalnico, ki je v izgradnji.

*

Na podlagi 9-mesečnega obračuna poslovanja morajo TOZD izdelati oceno možnosti izvajanja gospodarskega načrta za 1977. leto in preveriti upravičenost odločitve za povečanje vrednosti obračunske osnove po 3. sklepu DSP z dne 18. 8. 1977.

*

Z ozirom na to, da je TOZD Mešalnica krmil kršila 3. sklep 10. seje DSP DS opozori vodstvo te TOZD, da v bodoče dosledno spoštuje sprejete sklepe DSP.

*

Do naslednje seje je preveriti postopek sprejemanja predloga UO HiP o regresiranju obrestne mere iz sredstev HiP za stanovanjsko izgradnjo z ozirom na to, da so vlagatelji sedaj v neenakopravnem položaju, ker nimajo vsi enakih pogojev pri odmeri obrestne mere.

*

V zvezi z zahtevo delavcev pravnega oddelka Skupnih služb naj TOZD Notranja trgovina konkretizira sporne zadeve, preveri le-te v pravnem oddelku in nato DSP na naslednji seji poroča o ureditvi odnosov med TOZD Notranja trgovina in pravnim oddelkom Skupnih služb.

*

Tovariš Pelikan je podal obširnejšo obrazložitev predloga za reorganizacijo DO Hmezad. Na osnovi dosedanjih razprav okrog reorganizacije SOZD Dobrina in razprav o samoupravni organiziranosti DO Hmezad so bile izdelane osnove za reorganizacijo DO Hmezad v SOZD, ker predlog reorganizacije SOZD Dobrine za Hmezad ni bil sprejemljiv. V uvodu »Osnov« smo skušali na kratko povzeti situacijo v kateri smo, na kratko preanalizirati prehojeno obdobje od ustanovitve Hmezada in pristopa v SOZD Dobrina in navesti vrsto momentov, ki na to ali drugačno odločitev lahko vplivajo. Skratka, v uvodu je dan pregled, kako so stvari potekale dosedaj. Izdelan je tudi nek logičen zaključek dveh variant za bodočo organiziranost in to je formiranje novih DO, povezovanje le-teh direktno v SOZD Dobrina, kar bi pomenilo ukinitvev oz. prenehanje DO Hmezad in njene kontinuitete, ali druga alternativna, to je organiziranje lastne SOZD. Ta druga varianta ne bi bila tako komplicirana, če ne bi močno tangirala sedanje SOZD Dobrina, ker je Hmezad najvažnejši člen te SOZD in bi bil z našim izstopom nadaljnji obstoj SOZD Dobrina vprašljiv. Naša razmišlja-

nja o ustanovitvi lastne SOZD so naletela na ostre obsodbe, bilo je več burnih razprav, ugotovljeno pa, da so se različni pogledi le začeli počasi razčiščevati. Debate o reorganizaciji so stekle ob predlogu Dobrine, da Dobrina preide v drugo fazo organiziranosti, v kateri bi naj iz obstoječih DO ustanovili 5—6 novih DO s sedežem v Celju. Tega nobena DO ni akceptirala. Po skoraj eno leto trajajočih razpravah na različnih nivojih, je tudi politično vodstvo regije prišlo do nekega logičnega zaključka, da morajo SOZD Dobrina sestavljati tiste DO, ki bodo tako povezane predstavljale agroživilski kompleks. To pa pomeni, da je trgovskim DO naloženo, da se morajo organizirati tako, kot jim zakon o združenem delu nalaga. Tako je bilo tudi dogovorjeno na včerajšnjem sestanku na medobčinskem svetu ZK v Celju.

Konkretna situacija pa je naslednja: Odkrito povedano, mi neke širše podpore za ustanovitev lastne SOZD nismo imeli, ker je bila SOZD Dobrina ustanovljena z namenom, da združuje in predstavlja zaokroženo celoto bodočega agroživilskega kompleksa, po drugi strani pa nam je dano razumevanje za naš problem, ki je med članicami Dobrine edinstven, saj smo edini, ki se moramo reorganizirati v DO. Pri ustanavljanju Dobrine je bila narejena osnovna napaka v tem, da se ni za nosilca določilo Hmezad, ampak se je postavil nosilec izven obstoječih DO in tudi delavci skupnih služb Dobrine so bili v glavnem iz vrst trgovske branže ne pa kmetijske.

Sedaj se postavlja vprašanje, kako naprej. Naša komisija je izdelala Osnove za organizacijo. Po tem vprašanju je bila sklicana razširjena seja sveta direktorjev, predsednikov DS TOZD in predsednikov družbeno-političnih organizacij TOZD in DO, na kateri je bil sprejet zaključek, da se gre v organiziranje lastne SOZD. Ta naš zaključek je povzročil določeno reakcijo pa tudi to, da so se stvari začele razpletati v prid težnje, da bi Dobrina po reorganizaciji resnično bila agroživilski kompleks. V tem smislu so bili sprejeti tudi zaključki na seji MS ZKS v Celju. Tako bi naj v Dobrini ostale samo tiste DO, ki v agroživilski kompleks po svoji dejavnosti spadajo, novo ustanovljene DO v Hmezadu bi se naj združile v Dobrino in bi tako nastala praktično nova SOZD. S to varianto tako imenovane »zlitja«, rešimo tudi dileme Mesnin in Mlekarne, ki imata od naših TOZD najbolj čvrste vezi s članicami Dobrine — DO trgovske dejavnosti. Tudi glede imena SOZD in sedeža bo možno najti neko kompromisno rešitev tako, da ime Hmezad ne bo izbrisano iz poslovnega življenja in tudi obstoječe strokovne službe naj bi bile vključene v skupne službe SOZD. Tako gre v bistvu za ustanovitev nove SOZD z novim sedežem in novim imenom in pomeni za našo DO »zlitje« z Dobrino in ne priključitev. Odprto je seveda še vprašanje, kakšna bo reakcija partnerjev, vendar je bila na včerajšnjem razgovoru na MS ZKS jasno postavljena zahteva, da do razbitja agroživilskega kompleksa v celjski regiji ne sme priti in da je treba najti takšno pot, ki bo kompletno rešila celovitost agroživilskega kompleksa. Poudariti je potrebno, da so se tudi na družbeno-političnih forumih razčistile dileme okrog vsebine agroživilskega kompleksa.

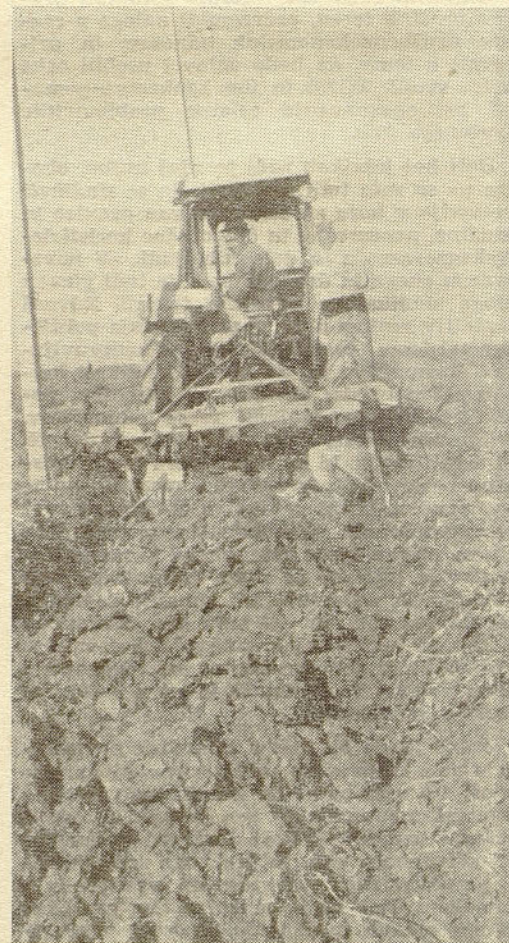
Tovariš Plaskan je poudaril, da je bistvo agroživilskega kompleksa v tem, da se da kmetijski proizvodnji in živilsko predelovalni industriji večji poudarek, pri usklajevanju naše samoupravne organiziranosti zakonu o združenem delu pa nam morajo biti vodilo vsebinske spremembe ne pa formalne. Dosedanje razprave, posebno pa razprave na MS ZKS, so zadevo pripravljale do logičnega zaključka in rešitve, ki je za obe strani, to je Dobrino in Hmezad, sprejemljiva.

Tovariš Četina je mnenja, da bi ta organ moral podpreti prizadevanja za ustanovitev agroživilskega kompleksa in za kvalitetne vsebinske spremembe bodoče samoupravne organiziranosti Hmezada v okviru tega agroživilskega kompleksa. Dana so nova izhodišča in nove oblike organiziranosti SOZD Dobrine v smeri dosedanjih prizadevanj Hmezada, da se ustanovi agroživilski kompleks v smislu zakona o združenem delu.

Tovariš Pekošak je dejal, da je iz dosedanjih izkušenj lahko ugotoviti, da so vsa združevanja izhajala iz trgovskih organizacij ne pa iz baze. Kaj je vzrok temu, je vprašanje. Ali proizvodne organizacije gledajo in skrbijo samo za povečanje proizvodnje in so tako iniciativo združevanja prevzele trgovske organizacije? Logično pa je, da bi moral dati tempo združevanju tisti, ki ima proizvodnjo ne pa samo trgovec, ki je samo posrednik med proizvajalci in potrošniki. Zato poudarja, da bi morali biti pri kreiranju nove SOZD bolj prisotni kot smo bili do sedaj.

Tovariš Pelikan je dejal, da je taka ugotovitev resnična in točna, da kmetijci nismo znali uporabiti možnosti, ki nam jih daje zakon o združenem delu, v svoj prid. Zato so tudi bili iniciatorji združevanj trgovci ne pa proizvodnja. Ker na današnji seji ni mogoče sprejeti nekega konkretnega stališča o naši bodoči organiziranosti se je potrebno dogovoriti, da tečejo začete razprave naprej, da na teh stvareh angažirano delamo in da se Skupne službe aktivno vključijo na izdelavi samoupravnih splošnih aktov za bodočo samoupravno asociacijo.

Tovariša Gorška zanima, ali se vzame za izhodiščno razpravo gradivo iz »Osnov« ali iz programa ukrepov, ki je bil sprejet na eni prejšnjih sej DSP. Vztrajati moramo, da se ime Hmezad na nek način obdrži, za sedež ni tako pomembno kje bo. Tudi že začeto akcijo na področju organiziranosti predelave mesa bo potrebno pospešiti in pristopiti k reševanju nemogoče situacije na področju dobave surovine in seveda plasmana izdelkov. Že sedanje kapacitete predelave mesa v Mesninah in mle-

Prekrasno vreme v oktobru je omogočilo spravilo zadnjih pridelkov, odrezavanje hmelja in ureditev hmeljišč.

60. obletnica oktobrske revolucije

ka v Mlekarni presegajo okvire Hmezada pa tudi Dobrine in se navezujejo stiki z DO izven Dobrine. Pomembno je, da se pri snovanju nove SOZD vsi aktivneje angažiramo.

Tovariš Škafar je nakazal potrebo po izdelavi programa razvojnih ciljev bodoče SOZD. Pri organiziranju novih DO v Hmezadu pa meni, da je ekonomičneje organizirati večje DO ker bodo stroški manjših DO zelo visoki, če ne bodo imeli dovolj močne baze.

Informacijo glavnega direktorja o razgovorih o bodoči organiziranosti Hmezada in celotne kmetijsko-živilske dejavnosti v celjski regiji ter dogovorjenih izhodiščih DS potrdi in sprejme kot osnovo za nadaljnje delo na tem področju.

Izdelano gradivo komisije za uresničevanje zakona o združenem delu v DO Hmezad se korigira v 1. delu s tem, da se upoštevajo dogovorjena izhodišča O samoupravni organiziranosti znotraj Hmezada naj delavci ter poslovodne in samoupravne strukture TOZD zavzamejo svoja stališča.

Ker gre za vsebinsko spremembo s področja organiziranosti Hmezada, se morajo angažirati vse službe pri izdelavi ekonomsko organizacijskih osnov za ustanovitev bodoče SOZD. Predvsem se naj intenzivno dela na izdelavi elaborata ekonomskih pogojev za ustanovitev SOZD, na samoupravnem sporazumu o združitvi in ostalih splošnih aktih. Osnova za izdelavo omenjenih gradiv je izdelana in potrjena Analiza stanja in ukrepov za boljše poslovanje Hmezada in upoštevajoč dejstvo, da je le na podlagi razčiščenih razvojnih usmeritev in dolgoročnih ciljev posameznih članic SOZD možno dejansko vzpostaviti in predvideti pomembnost agroživilskega kompleksa kot celote, povezane v eni institucionalni obliki.

Vodstveni delavci in službe, ki delajo na področju bodoče organiziranosti, morajo pri formiranju SOZD jasno upoštevati stališča glede oživanja sedanjega naziva firme.

Glede na to, da niso dokončno jasna izhodišča o bodočem delu in poslovanju SOZD Dobrina v takšnem obsegu kot je sedaj in ob dejstvu, da ne kršimo še veljavnega samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Dobrine, se združujejo sredstva za znan namen na osnovi medsebojne pogodbe in sicer s Kmetijskim kombinatom Šentjur in Trgovskim podjetjem »Jelša« iz Šmarja pri Jelšah.

Poslovno tehniško sodelovanje med DO Aero in DO Hmezad. Samoupravni sporazum s Pivovarno Laško se sklne za dobo 5 let in se avtomatično podaljša za naslednjih pet let y, kolikor ga ena od podpisnic ne odpove pred tem rokom. S tem sporazumom si zagotavljamo možnosti širšega sodelovanja med DO Hmezad in DO Pivovarna Laško tako na domačem, kakor tudi na tujem tržišču predvsem pri izvozu piva in uvozu repromaterialov za potrebe Pivovarne. Vse posle iz tega sporazuma bo opravljala TOZD Hmezad export-import, izvajati pa ga začne, ko ga potrdi zvezna gospodarska zbornica.

S samoupravnim sporazumom z Aerom pa urejamo skupen nastop na domačem in tujem tržišču, posojanju in združevanju dinarskih in deviznih sredstev za investicije in skupno raziskavo, sovlaganje in razvijanje tistih proizvodnih programov, ki zmanjšuje potrebe po uvozu in omogočajo plasman blaga na tuja tržišča. Predvsem gre tu za povezavo izvoza hmelja na Japonsko.

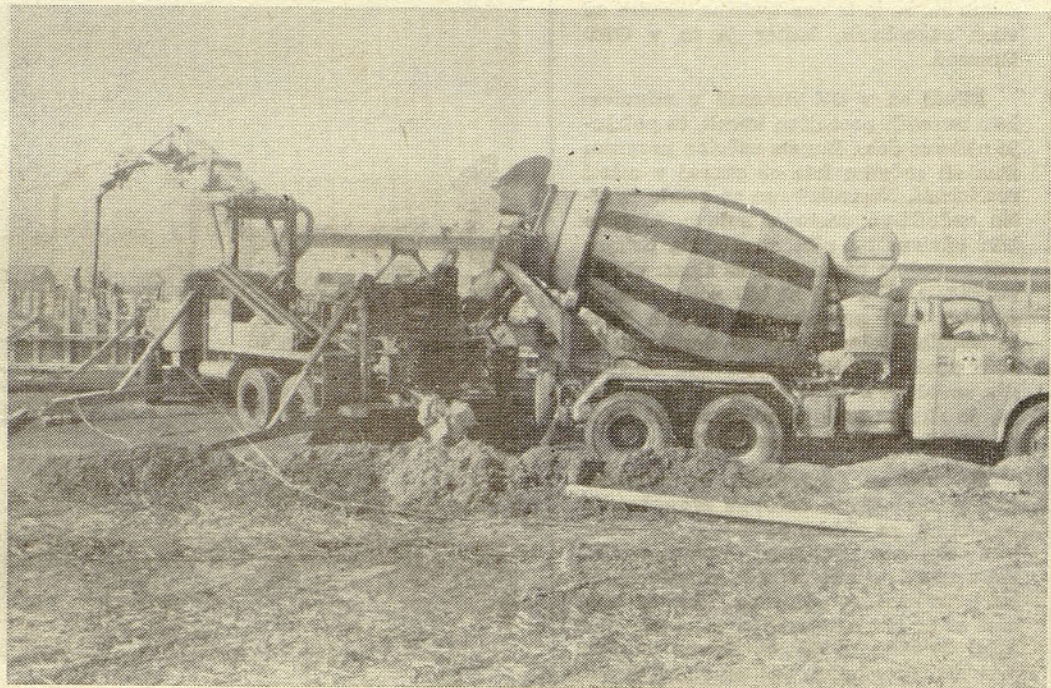
Delavski svet podjetja ugotavlja, da predlagana sklenitev samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev na področju zu-

nanjetrgovinskega poslovanja med TOZD Hmezad export-import in DO Pivovarna Laško ni v nasprotju z interesi ostalih TOZD Hmezada. Zato odobri sklenitev sporazuma.

Odobri sklenitev sporazuma o poslovno tehničnem sodelovanju med DO Hmezad in DO Aero Celje.

Sporazuma sta pravno veljavna, ko ju potrdi zvezna gospodarska zbornica v Beogradu.

Izletnik je bil postavljen pred dejstvo, da zaradi nerentabilnega poslovanja TC Golte zapre. Po sporazumu bi naj delovne organizacije pripomogle k sanaciji rekreacijskega centra na Golteh s tem, da bi nabavile iz svojih sredstev po tri gondolske vozovnice na leto za svoje delavce s popustom 20%, kar zneso 63,00 din na zaposlenega. Nadalje nudijo za poslenim v DO, ki bodo sporazum sklenile, popust tudi v zimskem času.

Gradis gradi nasproti železniške postaje Žalec poleg TOZD Strojna temelje za velike silose TOZD Mešalnica, ki se bo ob silosih razvila v nov in velik obrat.

DO Hmezad pristopa k podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za rekreacijo na Golteh. K podpisu pristopi potem, ko vse TOZD pošljejo sklep svojega DS o sprejemu in podpisu sporazuma.

DS sprejme zahteve, pripombe in predloge, ki jih je pripravila strokovna služba DO na osnovi razprav o predlogih samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno in združeno Ljubljansko banko in so kot priloga sestavni del tega sklepa.

Na osnovi predloga komisije za ureditev razmerij med DO Hmezad in DO Ingrad za izločeno TOZD Gradbeništvo sprejmejo naslednje pogoje za ureditev teh razmerij:

Izločitev se opravi na podlagi zaključne bilance 31. 5. 1977, po kateri prevzame TOZD Gradbeništvo oziroma Ingrad vsa sredstva in vire oziroma aktivo in pasivo, s čemer je ta TOZD gospodarila tudi doslej.

Ingrad prevzame vse eksterne in interno najete kredite za investicijske naložbe in obratna sredstva pod pogoji, ki so najeti.

Hmezad in Ingrad uredita vse potrebno, da se zunanji krediti prenesejo na Ingrad. Do tega časa plačuje Ingrad Hmezadu zapadle anuitete.

Angažirana obratna sredstva, ki znašajo po stanju 31. 5. 1977 din 5.799.050,95 vrne Ingrad do 25. 12. 1977 po letni obrestni meri 10%.

TOZD Kmetijstvo Žalec in Kooperacija, ki sta bila sanatorja TOZD Gradbeništvo, naj krijeta izgubo TOZD Gradbeništvo — varianta: TOZD KŽ, KO, HM, ST, MK, ML, GO — ki je ugotovljena v znesku 482.309,73 in sicer v obliki posojila Ingradu z vračilnim rokom 31. 3. 1978 po letni obrestni meri 8%. Zaradi variante se naj ta pogoj še enkrat ponovno prouči in dokončno razčisti.

Zemljišče v lasti TOZD Kmetijstvo Žalec, na katerem je betonarna, se daje Ingradu v najem do 31. 5. 1982 brezplačno, po tem roku

proti najemniku, v kolikor Kmetijstvo Žalec ne bi rabilo tega zemljišča, ima Ingrad predkupno pravico.

Pisarniške prostore, ki jih koristi TOZD Gradbeništvo v stanovanjski stavbi Soseska Ložnica Žalec, daje v najem Ingradu do 31. 3. 1979 proti mesečnemu plačevanju najemnine.

Pri Interni banki Hmezada ostanejo v evidenci zunanja posojila in depoziti iz poslovanja TOZD Gradbeništvo, ki se vračajo Ingradu kot bodo nakazana na račun Hmezada.

Pravna služba Hmezada dokonča pravno izterjavo, ki je pri njej v postopku do 31. 5. 1977, ostalo rešuje Ingrad.

Glede na to, da se za realizacijo naših investicijskih naložb in potreb po kratkoročnem kreditiranju na osnovi članstva in srednjeročnega programa navezujemo v glavnem na Ljubljansko banko, ki je po zadnji reorganizaciji (Nadaljevanje na 4. strani)

Beseda mladih

Ena tretjina mladih

Ni dovolj, da je človek mlad in ambiciozen, niti ni nujno, da je človek mlad, če je ambiciozen. Toda resnici na ljubo se pričakuje od mladega člana kolektiva kot člana ZSMS mnogo več ambicioznosti in aktivnosti, kakor bodisi od kateregakoli starejšega. Nenehno se povsod poudarja, mladi bi naj bili gonilna sila v delovni organizaciji, posebno še, če je to ena tretjina mladih od vseh zaposlenih, kakor je to v OZD Hmezad.

Mladi so v OZ Hmezad v minulemu letu naredili precejšen korak, to potrjuje njihovo delo. Bogato načrtan program dela ob začetku leta so skoraj v celoti realizirali. Nerealizirane so ostale le tiste zadolžitve oziroma naloge, ki niso bile odvisne od njih samih. Za primer naj navedem samo dve, in sicer: obiski po TOZD, kjer naj bi bili poleg mladih navzoči tudi predstavniki ostalih DPO in vodilni delavci, saj je dostikrat od njih odvisna aktivnost mladih. Naslednja zadolžitev, ki je ostala le na papirju, je skupna seja s predstavniki DPO na nivoju delovne organizacije.

Ko sta se predsednik in sekretar konference ZSMS delovne organizacije najavljala za obiske po TOZD, žal nista bila deležna velikega razumevanja. Prav malo je bilo TOZD, v katerih bi imeli interes za obisk oz. kjer bi bilo moč najti skupen jezik za ta obisk. Vodilni delavci TOZD so, izjeme so bile le 4 TOZD, v tednu dni uspeli najti pol ure časa tudi za mladino.

Prav tako ni bilo odziva na predlog mladih, da bi se na nivoju delovne organizacije sestali predstavniki DPO. Menim, da bi bilo dobro, če bi imeli v DO koordinacijski odbor DPO, saj bi na ta način delo potekalo bolj organizirano in koordinirano.

Predstavnika konference ZSMS Hmezad sta obiskala v mesecu maju TOZD Kmetijstvo Šmarje in ob ponovnem obisku v tem mesecu so že vidni koraki napredovanja. Tega niso uspeli sami, temveč z moralno podporo in razumevanjem vodilnih delavcev.

Sedaj se lahko vprašamo, čemu je vsemu tako, hkrati pa dobimo odgovor na vprašanje: ali mladi res niso pripravljeni delati, ali jim zato niso dane možnosti?

Štefka Lešer

Skupščina občine Zalec, Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito in pomočnik glavnega direktorja Hmezad, Vlado Plaskan sta sklicala 18. oktobra posvetovanje, na katerem so objektivno ocenili stanje na področju splošnega ljudskega odpora, varnosti in družbene samozaščite.

Posvetovanja so se udeležili direktorji TOZD, predsedniki odborov za LO, varnost in DS, upravitelji obrambnega načrta, sekretarji OO ZKS in predsedniki OOS. V razgovorih je sodeloval tudi predsednik izvršnega sveta SO Zalec Jože Jan.

Tovariši iz TOZD so poročali na kratko o sestavi ustreznih odborov, komisij in podkomisij, o formiranju narodne banke in civilne zaščite, o sprejemanju programov dela, o medsebojnem povezovanju in povezovanju s

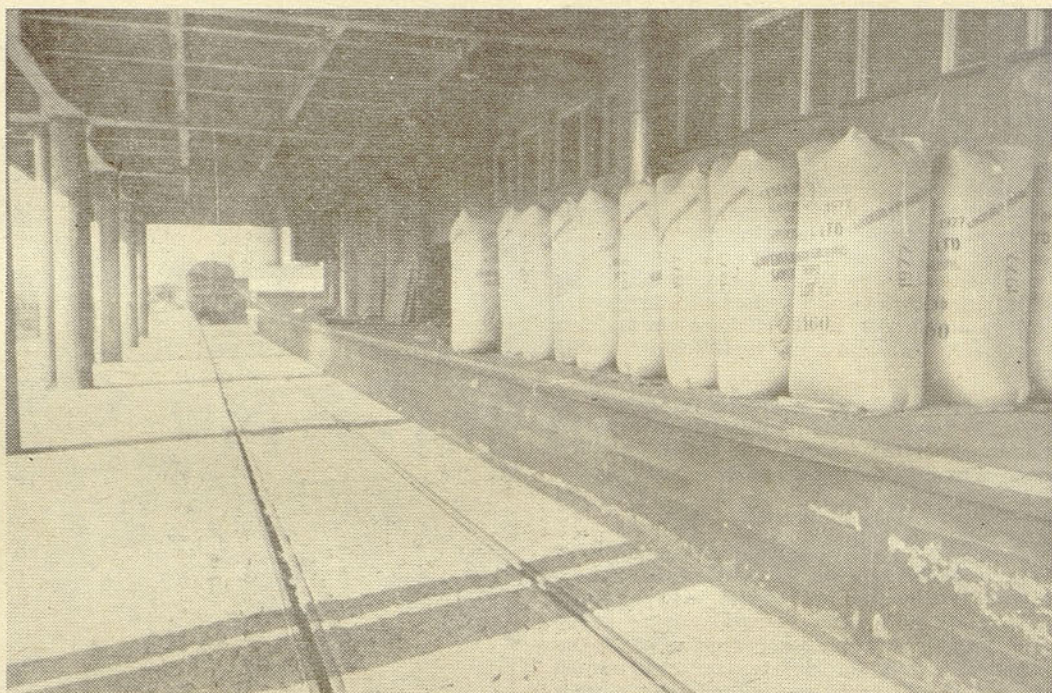
krajevnimi skupnostmi, o financiranju o svojem delu na DS in ostalih organih samoupravljanja, o članih narodne zaščite, investicijski politiki do obrambnih zadev, analizah obrambnih načrtov, ženah in mladini v NZ in CZ in še drugi problematiki.

Razgovor je bil živahen in ploden, poln vprašanj, odgovorov in še nerešenih odnosov med TOZD, občino in republiko.

Na skupnih službah je od 123 zaposlenih 80 za sodelovanje sposobnih, v tretji fazi in v primeru vojne pa jih ostane le okrog 13.

To nam pove, da morajo načrti biti res izdelani natančno.

Ocena s tega posvetovanja je solidna podlaga za sestavo ocene dela v občini in pokrajini.

Prešan in lepo pakiran hmelj čaka na rampi na nakladanje in skorajšen prevoz do kupca

ENAJSTA SEJA DELAVSKEGA SVETA PODJETJA

(Nadaljevanje s 3. strani)

ciji prisotna na celotnem slovenskem in v precejšnjem obsegu tudi na jugoslovanskem področju, DO Hmezad izstopa iz članstva pri Jugoslovanski poljoprivredni banki v Beogradu, pri kateri imamo delež v znesku din 1.279.515.

*

DS sprejme pravilnik o organizaciji in vodenju finančno materialnega poslovanja in knjigovodstva in pooblasti komisijo za izdelavo čistopisa pravilnika. Čistopis pravilnika bo objavljen v internem glasilu »Hmeljar«.

Glede na to, da pravilnik zajema poleg knjigovodskega področja tudi področje materialnofinančnega poslovanja, se naj takoj po reorganizaciji DO pristopi k izdelavi ločenih pravilnikov za navedena področja.

*

Delavci, odgovorni za poslovanje mešanega podjetja Unitra v inozemstvu, morajo v skladu z določili samoupravnega sporazuma o

združitvi, čimprej dokončno rešiti zadevo Unitre in o rešitvi poročati na naslednji seji DSP.

*

Tovariš Pelikan si je s predstavniki TOZD Mlekarna in zunanijma sodelavcema — projektantoma, ogledal obratovanje nove mlekarnice blizu Dunaja zaradi predvidene izgradnje naše nove mlekarnice v Celju. Potovanje DS naknadno odobri.

*

TOZD in ekonomsko-organizacijski oddelek Skupnih služb DS zadolži, da izdelajo smernice za gošpodarjenje v letu 1978, EO pa izdelata tudi rokovnik za sprejemanje gospodarskih načrtov TOZD in zbornika GN za DO kot celoto. Gospodarski načrt za leto 1978 mora biti izdelan in sprejet na samoupravnih organih do konca tega leta.

Istočasno morajo izdelati tudi predlog plana investicij za leto 1978 zaradi vlaganja zahtevkov za investicijske kredite v banko.

Kako izvajamo razvojni program na polovici srednjeročnega planskega obdobja

Osnove za razvoj Hmezada za obdobje 1976—1980 smo zapisali v dveh osnovnih dokumentih: v samoupravnem sporazumu o temeljih plana Hmezada in v razvojnih programih Hmezadovih temeljnih organizacij.

Po preteku skoraj dveh let od sprejetja programov je potrebno oceniti ali se programi izvajajo in če se ne, kje so vzroki pomembnejših odstopanj.

Pri tekočem izvajanju razvojnih nalog smo v Hmezadu marsikje pozabili na dogovorjene medsebojne obveze. Dogovorili smo se:

— za enotno politiko razvoja Hmezada, ki se izraža v osnovnem izhodišču večje potrebe za proizvodnjo hrane;

— za skupno proizvodnjo dogovorjeno na osnovi prihodkovnih odnosov;

— za združevanje sredstev za pomembnejše naložbe;

— načela solidarnosti in druge.

Dejstvo je, da vseh teh načel nismo spoštovali, zato se tudi postavljen razvojni program v celoti ne izpolnjuje.

Na področju posameznih dejavnosti, ki so med seboj proizvodno povezane, smo dosegli naslednje rezultate:

HMELJARSTVO

V razvojnem programu je ta dejavnost ponovno poudarjena predvsem zaradi potrebe po večjih količinah hmelja. Planirana proizvodnja za leto 1980 je v Hmezadu 3060 ton, v letu 1977 pa bo pridelek znašal le dobrih 1900 ton. Ne glede na to, da je suša vzela dober del pridelka, pa je že jasno, da s takšnim tempom obnove hmeljišč plana do 1980. leta ne bomo dosegli. Postavljen akcijski program se ne izvaja, kot posledica pa so nizki hektarski pridelki in tudi slabšanje ekonomskih pogojev. V hmeljarstvu ni poti nazaj, obvezo moramo izpolniti tudi zaradi prodajnih dogovorov na svetovnem tržišču.

PODROČJE PROIZVODNJE IN PREDELAVE MESA

Ta reprodukcijska linija je bila poleg mlečne v razvoju najbolj poudarjena. Hmezadova naloga je pomembna, saj je nosilec oskrbe z mesom in mesnimi izdelki za celotno celjsko regijo in še nekatera druga področja. Podatki nam kažejo, da se proizvodnja svežega mesa giblje v skladu z razvojnimi nalogaми, saj bomo v letu 1977 prodali okrog 6.000 ton svežega mesa od planiranih 8700 ton. Precej slabše je pri mesnih izdelkih, kjer dosegamo le polovico predvidenih količin. Če lahko ugotovljamo, da na področju predelave v količinskem obsegu še nekako izvajamo razvojni program, pa je na področju prirere mesa mnogo slabša situacija. Prirere govedi ne dosega polovice predvidenih količin. Nekaj vzrokov je objektivnih, predvsem pomanjkanje primerne podmladke za pitanje, nekaj pa je naše krivde, saj nismo napravili vsega, kar bi lahko.

Še slabše je pri prirere prašičev, kjer se obseg pitanja celo zmanjšuje, zato je prede-

lava vezana v celoti na dokup. Z izgradnjo predvidene farne za prašiče kasnimo, pa še zmogljivost planiramo le 3000 ton od predvidenih 5200 ton.

Program vzreje pitanih piščancev (5000 ton) bo do leta 1980 verjetno presežen. Piščančereja je primer, kako je možno ob dodelani tehnologiji in precizni organizaciji proizvodnje izločiti vse vplive na gibanje proizvodnje, tudi vpliv tržišča, ekonomske pogoje in druge. To naj bo model za delo tudi na ostalih področjih.

PODROČJE PROIZVODNJE IN PREDELAVE MLEKA

Ugodni ekonomski pogoji prirere mleka pogujejo izvajanje razvojnega programa na tem področju. Večje povečanje je v kooperacijski proizvodnji, ki je rezultat povečane odaje mleka po kravi in intenzivnega investiranja v nove hleve. Od planiranih 23 milijonov za leto 1980, bomo že v letu 1977 presegli 18,5 milijonov odkupa.

Rahlo prehitavanje programa prirere mleka povzroča težave v predelavi mleka, saj z enako intenzivnostjo ne osvajamo novih tržišč, niti ne širimo asortimana proizvodnje. Tako se pridružujemo ostalim slovenskim mlekarjem, ki velike količine mleka predelujejo v mleko v prahu in druge enostavne proizvode.

Omenjeni problemi so pogojevali intenziven pristop k projektiranju nove mlekarne.

OSTALA PROIZVODNA PODROČJA V HMEZADU PLANE RAZVOJA BOLJE UREŠNITUJEJO.

Planirano proizvodnjo sadja bomo dosegli, saj se načrtuje pospešena rekonstrukcija obstoječih nasadov in delno tudi razširitev.

Razvojni program mešalnice krmil ne bo realiziran, čeprav predvidene investicije izvajajo po planu (silosi in mešalnica). Zmanjšanje obsega reje prašičev bo v največji meri vplivalo na slabše izvajanje plana.

Z izgradnjo hotela v Preboldu je gostinstvo doseglo takšen obseg, da bo že plan za leto 1980 realiziran drugo leto. To pa tudi zahteva dopolnitev programa s tem, da se poiščejo dodatne možnosti razvoja.

Tudi dejavnost proizvodnje kmetijskih strojev poteka po programu. Osvojen je proizvodni program, tako v kovinarski dejavnosti, kot tudi pri mehaničnih storitvah.

Trgovska — preskrbovalna dejavnost je v fizičnem obsegu preseгла dinamiko razvojne programa, niso pa izpeljane vsebinske naloge, in sicer: enotne nabave reprodukcijskega materiala, oskrbe s kmetijskimi stroji, predvsem za prodajo Hmezadovih proizvodov. Izvedba teh nalog je sicer proces, vendar pa je na tem premalo narejenega.

Na devetih glavnih investicijskih področjih, ki so pomembna za razvoj Hmezada, so kar na vseh intenzivna pripravljajalna dela. Je pa nesporna ugotovitev, da se je v letošnjem in lanskem letu na izvedbi programa razvoja naredilo premalo. Kot posledica tega je izredno obsežen program investicij za leto 1978, ki ga bomo verjetno izvedli izredno težko. Drugo leto bomo zgradili oziroma pričeli z izgradnjo najpomembnejših investicij: farne za prašiče, nove mlekarne, pričeli bomo z rekonstrukcijo klavnice in predelave, izvajanje investicij v hmeljarstvu, pitališča govedi in piščancev v skupni predračunski vrednosti okrog 600 milijonov din (60 starih milijard).

Naša skupna nologa in družbena obveza je, da realiziramo plan razvoja do leta 1980. Zato je potrebno v vseh temeljnih organizacijah ponovno pregledati razvojni program in sprejeti rokovne zadolžitve za izvedbo.

Jože Četina

LICITACIJA

Po sklepu zbora delovne skupnosti TOZD Sadjarstvo »Mirošan« razpisuje javno licitacijo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev:

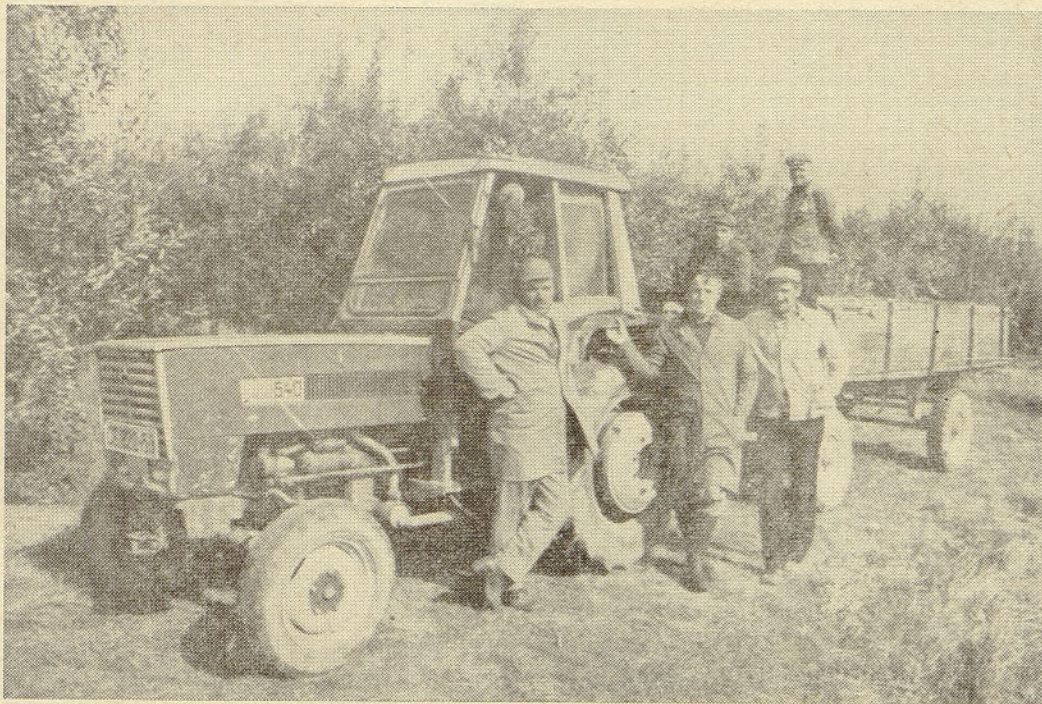
	Izklicna cena
1. Mini Mayers	7.000
2. Škropilnica Jessering	7.000
3. Plug dvobrazdni	500
4. Plug dvobrazdni	500
5. Plug diskovni	700
6. Krožna brana	1.500
7. Mulčer HUMUS	10.000
8. Pisalni stroj	300
9. Vodotesni elektromotor	3.000

Javna licitacija bo v soboto, 19. novembra 1977 ob 8. uri na sedežu TOZD sadjarstvo »Mirošan«.

Interesenti, ki se želijo udeležiti javne licitacije, morajo položiti 10 % varščino od izklicne cene.

Vsa osnovna sredstva bodo na vpogled en dan pred licitacijo na sedežu TOZD.

TOZD Sadjarstvo »Mirošan«

Zadovoljni, ker so obrali in zvozili s plantaž v lepem vsa jabolka, pozirajo

Živo v delovni skupnosti TOZD Mesnine

Hkrati, ko je v teku delo, ki se nanaša na uresničevanje Zakona o združenem delu, je v oktobru bilo tudi sicer zelo živahno.

Udeležili smo se občinskega posvetovanja o uresničevanju Zakona o ljudski obrambi in zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, zaključkov z drugih posvetovanj o uresničevanju ciljev in konkretizaciji nalog v zvezi s podružbljanjem splošne ljudske obrambe in njenim razvojem v prihodnjem srednjeročnem planskem obdobju, o uveljavljanju sklepov in stališč problemske konference SZDL o LO in DS ter izvajanju družbenega dogovora o družbeni samozaščiti.

Udeležili smo se razgovora o programu živinorejske poslovne skupnosti za leto 1978 in o ukrepih za zvečanje prireje govejega mesa, ki ga je sklical republiški sekretar za kmetijstvo tovariš ing. Milovan Zidar.

Na zboru delovne skupnosti 25. oktobra smo obravnavali zlasti 9-mesečno poslovanje v letu 1977 in gradivo, ki se nanaša na samoupravno sporazumevanje o pravicah zdravstvenega varstva. O pravicah iz zdravstvenega varstva bomo še temeljito razpravljali v prihodnjem obdobju in šele nato bomo dokončno skupaj z drugimi delavci v združenem delu odločali o stališčih za samoupravne sporazume na področju zdravstva. Prav pa je, da se že v predhodni razpravi temeljito poglobimo vase in ugotovimo, kaj lahko sami storimo znotraj naše TOZD. Dalj smo precej konkretnih in tehtnih pripomb. Zagotoviti tudi moramo, da se bomo pri ohranjanju zdravja bolj gospodarno obnašali. Preprečevati tudi moramo povečevanje administrativno-tehničnih stroškov v zdravstvu in si prizadevati, da bodo zdravniki več zdravili in manj časa porabili za administrativno delo. Pokazalo se je tudi, da bo treba še temeljito razmisliti o vseh problemih, predvsem o udeležbi zavarovanca pri plačevanju zdravstvenih storitev.

Zbora sta se udeležila tudi predstavnika celjske občinske zdravstvene skupnosti.

Mladinska organizacija je na sestanku 20. oktobra razpravljala o gospodarjenju v TOZD in o mnogih drugih vprašanjih, ki zanimajo mlade. Zadali so si tudi nalogo pripraviti kulturni program za letošnji Dan republike.

V sindikalni organizaciji je tudi mnogo nalog.

Kmalu bo leto naokrog in bomo analizirali delo naših osnovnih organizacij sindikata.

Z letnim načrtom, sprejetim na letni konferenci smo si zadali vrsto nalog. Do sedaj smo mnoge od njih že realizirali.

Sedaj naš čaka še vrsta akcij na področju uresničevanja zakona o združenem delu. Rok 31. 12. 1977, ki je končni za sprejetje vrste samoupravnih aktov, se neusmiljeno približuje. Samoupravne akte pripravljajo strokovne službe.

Predvsem pomemben bo akt o nagrajevanju po delu, ki mora vsebovati merila za delitev po delu in rezultatih dela. Na področju delitve OD je treba uveljaviti takšne osnove in merila, ki bodo v večji meri povezovala osebne dohodke z rezultati dela posameznika, skupine in temeljne organizacije. Vodilo za uveljavljanje takšne soodvisnosti je potreba

za bolj učinkovito poslovanje TOZD in da si prigospodarimo kar največ za razširjeno produkcijo in primerne osebne dohodke.

Drugo pomembno področje uresničevanja Zakona o združenem delu je urejanje dohodkovnih odnosov.

Mesna industrija je že nekoliko let v nezavidnem položaju glede na neurejene cenovne odnose, da ne govorimo še o drugem perečem problemu t. j. nekontinuiranem dotoku surovine, kar je poseben problem za organiziranje dela in doseganje letnega proizvodnega plana.

Želimo, in čutimo potrebo po povezovanju v agroživilski kompleks, kjer bi bila zapopadna surovinska baza klavniško-predelovalne industrije in prodaje celega celjskega območja. Samo tako organizirani se bomo resnično

lahko dohodkovno povezali in dosegali zastavljene cilje.

Razen zgoraj navedenih dveh pomembnih področij dela bomo do konca leta skupaj z ostalimi DPO obravnavali še druge samoupravne akte, ki so življenjskega pomena, kakor za TOZD, tako za urejanje odnosov med vsemi zaposlenimi.

Sindikata poziva vse člane delovne skupnosti na aktivno udeležbo v razpravah o samoupravnih aktih, kjer ne smemo biti, kot pogosto doslej, samo poslušalci, ampak s svojimi konkretnimi predlogi in pripombami aktivni ustvarjalci.

Janja Košar
Stanko Kovač
Jože Zagoričnik

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev

Po zakonu o združenem delu morajo vse TOZD in druge organizacije združenega dela prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte s tem zakonom. Dolžnost vsake organizacije združenega dela je, da razčleni osnove za izdelavo samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, delovni skupnosti in enoviti organizaciji združenega dela.

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev je nov samoupravni splošni akt, ki ga je uvedel Zakon o združenem delu. Ta akt je v temeljni organizaciji osnovni, saj morajo biti z njim usklajeni vsi drugi samoupravni splošni akti. To je temeljni akt, od katerega je odvisna vsa nadaljnja samoupravna organiziranost in vse nadaljnje pobude za urejanje samoupravnih odnosov v TOZD in drugih organizacijah združenega dela.

S samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev se delavci dogovorijo o osnovnih značilnostih asociacije, v katero svobodno in prostovoljno vstopajo. Ta sporazum določa osnove, kako urediti v drugih aktih konkretne odnose na posameznih področjih samoupravnega odločanja.

Samoupravni sporazum naj ne bi bil prezahteven, tako da omogoča delavcem jasno predstavo o svoji TOZD, vendar mora imeti vse tiste elemente, ki opredeljujejo družbeno-ekonomski položaj delavcev v združenem delu. S pomočjo tega akta morajo delavci spoznati vse bistvene značilnosti organizacije združenega dela, v kateri združujejo svoje delo; delavci morajo jasno videti svoje mesto v združenem delu. Če se bodo delavci s tako urejenim položajem strinjali, bodo na referendumu sprejeli ta sporazum in ga tudi podpisali.

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev je osnova za sklenitev delovnega razmerja. Če delavec sporazuma ne podpiše, mu preneha delovno razmerje.

Tudi sindikalna organizacija je podpisnik tega sporazuma. Zato sporazum ne sme v javno razpravo, preden se ne izreče o njem sindikalna organizacija in preden ne pristane, da ga bo podpisala.

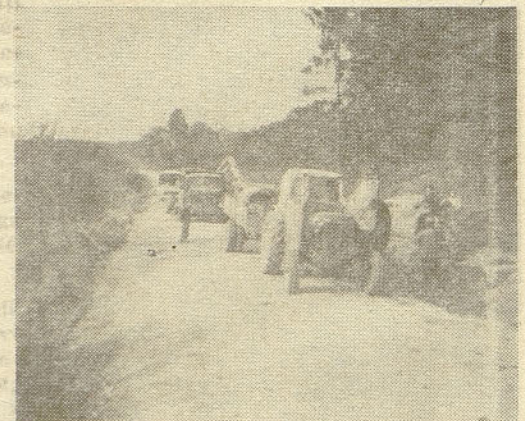
V samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev moramo skupno poiskati take vsebinske rešitve, za katere se bodo opredelili vsi delavci in jih sprejeli za svoje, saj se bodo morali po njih ravnati v vsakodnevnom delu in življenju.

Vsebina samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev je načelno določena v 336. členu Zakona o združenem delu. Ta sporazum naj vsebuje:

- dejavnosti temeljne organizacije,
- osnove za urejanje družbeno-ekonomskih odnosov delavcev v temeljni organizaciji, kot:
- odločanje o sredstvih,
- razporejanje dohodka in čistega dohodka,
- delitev sredstev za osebne dohodke,
- delovno razmerje,
- razloge za združevanje dela in sredstev v delovno organizacijo,
- obveščanje delavcev.

Sporazum naj bi vseboval tudi določbe glede uresničevanja samoupravljanja delavcev, varstva pravic delavcev, planiranje in druge zadeve, ki so osnova za uresničevanje pravic delavcev v združenem delu.

Slavko Košenina

Uresničuje se želja Andražanov. Cesto skozi Andraž proti Dobriču in Podsevniku so si asfaltirali za občinski praznik, sedaj pa hitijo z asfaltiranjem ceste Polzela—Andraž. Škoda je le, da je ne bodo potegnili že letos do Ločnice.

Problemi pri proizvodnji krompirja

Kljub neugodnim vremenskim razmeram v letošnjem letu prevladuje ocena, da bo skupni pridelek krompirja v Sloveniji znašal 600.000 ton, ocenjuje se, da imamo v Sloveniji s krompirjem posajenih okrog 40.000 ha in ocenjujemo povprečni pridelek krompirja 150 q/ha.

Po posameznih regijah je ocena pridelka različna. Gorenjska pridelovalna skupnost je ocenila pridelek sorte Igor 269 q/ha, sorte dežiree na 273 q/ha in sorte cvetnik 145 q/ha.

Pomurska pridelovalna skupnost je ocenila pridelek sorte Igor na 230 q/ha, sorte dežiree pa na 240 q/ha.

KZ Cerknica je ocenila pridelek za obe sorti 230 q/ha.

Na osnovi ocene pridelka je bila izdelana bilanca porabe krompirja v Sloveniji, ki je takšna.

Skupni pridelek znaša 600.000 ton.

PORABA V SLOVENIJI

— za seme (37.500 ha po 2,50 ton)	93.750 ton
— za hrano (1.800.000 preb. po 80 kg)	144.000 ton
— za industrijsko predelavo	
Helios Domžale	20.000 ton
Kolinska Ljubljana	10.000 ton
— za krmo (droben, poškodovan) 25 %	150.000 ton
— za kalo 10 %	60.000 ton
Poraba skupaj	477.750 ton
Pridelek skupaj	600.000 ton
Poraba skupaj	477.750 ton
Višek v Sloveniji	122.250 ton

Tudi v ostalih republikah se hvalijo z visokimi hektarskimi donosi in povsod razpolagajo z določenimi viški, zlasti še ker so posadili do 30 % več površin s krompirjem, kakor prejšnja leta.

Poročila iz drugih evropskih držav govore o dobrem pridelku, kar potrjuje tudi dejstvo, da so cene krompirja na evropskem tržišču tudi štirikrat in večkrat nižje od leta poprej, zaradi tega je izvoz krompirja izredno težaven. Obstajajo podatki, da je 17 trgovskih organizacij iz vse države zaprosilo za izvozni kontingent za krompir v skupni količini 82.500 ton, od tega slovenske organizacije za 13.500 ton, žal med njimi ni naše organizacije.

Zaradi teh dejavnikov so predlagale posamezne pridelovalne skupnosti za krompir naslednje odkupne cene za kmeta:

- Gorenjska pridelovalna skupnost 2 do 2,20 din za kg;
- Dolenjska pridelovalna skupnost 2,20 do 2,40 din za kg;
- Štajerska pridelovalna skupnost 2,00 din za kg;
- Notranjska pridelovalna skupnost 2,00 do 2,20 din za kg;
- Savinjska pridelovalna skupnost 3,00 din za kg, ker ima sklenjene pogodbe o pri-

delovanju krompirja in v teh pogodbah zagotovljeno minimalno odkupno ceno do kooperanta 3 din za kg, dočim ostale pridelovalne skupnosti nimajo sklenjenih takšnih pogodb s kmeti.

V začetku leta se je TOZD Kooperacija posvetovala s predstavniki Dobrine, kakšne odkupne cene naj bi veljale v letu 1977. Obstajalo je mnenje, da bo odkupna cena za kvaliteten krompir znašala 3,40 din za kg. Vendar so se tudi naši trgovci tokrat ravnali po zakonu ponudbe in povpraševanja in nastopili po nižji ceni, ki jo je poslovna skupnost na podlagi navedenih dejavnikov določila in znaša za ozimnico pri najmanjšem nakupu 30 kg — 3,20 din za kg, za kmeta pa 2,00 din za kg.

TOZD Kooperacija bo odkupila vse pogodbene količine krompirja po zagotavljeni odkupni ceni 3,00 din, ker meni, da je potrebno pogodbeno določila spoštovati.

Menimo, da bi bilo potrebno, da se sprost izvoz krompirja in industrijskih izdelkov iz krompirja tudi v času, ko je konjunktura na našem trgu bolj ugodna.

Pri kvalitetnem krompirju bi morala biti razlika v ceni, ki sedaj ne obstaja. Proizvajalci, ki bodo proizvajali krompir, pa se bodo morali še bolj smelo vključevati v sodobno proizvodnjo krompirja, začenši od priprave zemlje, gnojenja, izbire sorte, linije za spravilo pridelka, če bomo hoteli dvigniti hektarske donose in se vključiti v prodajni prostor.

Vedno bolj se tudi na tem področju izraža potreba o naročeni proizvodnji za znanega kupca s poštenimi izdelanimi dohodkovnimi odnosi, ki ne bi smeli biti vedno v škodo osnovnega proizvajalca.

Inž. Vlado Kralj

OPOZORILO

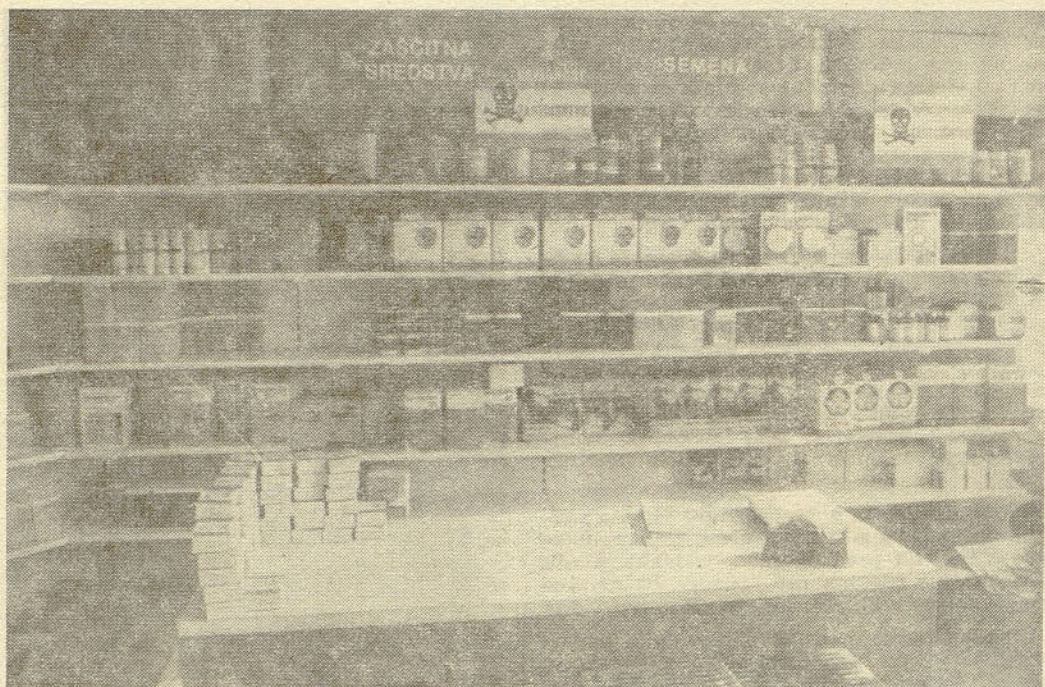
Opozarjamo vse voznike motornih vozil, da se z nastopom jeseni pojavijo spremenjeni vozniki in je zelo ogrožena varnost vožnje (megla, spolzka vozišča, itd.).

Zaradi tega opozarjamo na previdno vožnjo, pravilno uporabo luči v megli (zasenčene luči in luči za meglo).

Posebej pa opozarjamo voznike traktorjev, ki dovažajo hmelj na prevzemna mesta, da morajo imeti pravilno in varno naložene prikolice ter te imeti tudi opremljene z lučmi in odbojnimi stekli kot je to predpisano za vozila na motorni pogon.

V megli morajo imeti takšna vozila še obvezno spremljevalce (vozila) opremljena z utripajočo oranžno lučjo, v kolikor res morajo v takšnih pogojih na vožnjo.

Jug

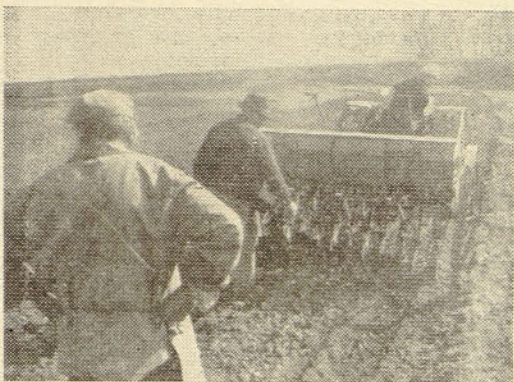
Naše kmetijske preskrbe po vaseh in mestih so dobro založene in dobro obiskane

Gnojenju moramo posvečati večjo skrb

Zadnja leta opažamo, da si kmetje nabavljajo vedno več razne nove kmetijske mehanizacije, da si gradijo nova gospodarska poslopja, da si izboljšujejo sestav živine itd. Upam si trditi, da ne gre poraba gnojil z istim tempom. Ob pogledu na statistične stroške lahko ugotovimo, da je poraba gnojil več ali manj na istem mestu že nekaj let. Opažamo tudi, da strokovne službe premalo strokovno svetujejo kmetovalcem, katero gnojilo in v kolikih količinah jih naj uporabljajo. Seveda je pri vsem tem važen tudi čas, kdaj jih naj uporabljamo.

Vedeti moramo, da so gnojila za rastline tako kot hrana za ljudi in živali. Brez izdatnega gnojenja ne moremo pričakovati velikih pridelkov, prav tako pa tudi ne moremo proizvajati poceni pridelke. Povedati moram še, da na velike pridelke vplivajo poleg velike uporabe umetnih gnojil še dobra agrotehnika, dobro seme, itd.

Sedaj, v jesensko-zimskem času, si je potrebno vzeti v obzir te kulture pri sestavljanju potreb po umetnih gnojilih.

Savinčani moramo s setvijo bolj pohiteti, da se bo ozimnica dobro ukoreninila in obrastla

Pri visokih pridelkih postane umetno gnojilo manjši strošek, ker se gnojilo porazdeli na večjo količino pridelkov. Če bomo veliko pridelali, nam tudi ne bo težko odšteti za nabavo gnojil. Pri sestavi plana porabe gnojil nam lahko veliko pomagajo področni kmetijski strokovnjaki. Ker je poraba gnojil še zelo nizka, je jasno, da pri planiranju porabe ni potrebna večja strokovnost. Pri posameznih proizvajalcih, ki uporabljajo že večje količine gnojil na ha, je pa nasvet strokovne službe neobhodno potreben. Strokovnjak se bo pri tem posluževal rezultatov analize zemlje, ki so bile pred časom že kar v navadi, v zadnjem času smo pa to že skoraj opustili. Analiza zemlje nam pokaže stanje hranil v zemlji. Pri upoštevanju kulture oz. njenih potreb po hranilih, se bomo lažje in strokovno odločili za optimalne količine posameznih gnojil.

Vedno slišimo in čitamo, da dosegajo družbena posestva zelo velike hektarske pridelke. Če individualni kmetijski proizvajalec planira svojo porabo gnojil, je priporočljivo, da pogleda tudi malo »čez mejo« koliko gnojil uporabljajo ta posestva. Seveda se pa najdejo tudi izjeme, da nekateri posamezniki dosegajo celo večje hektarske pridelke kot družbena posestva. V kolikor so take izjeme, pa moramo vedeti, da brez izdatnih količin umetnih gnojil ni izdatnih pridelkov.

Pri planiranju uporabe gnojil je zelo važno tudi, kdaj gnojila nabavimo. Nabava gnojil je šele tik pred uporabo, je lahko včasih tvegana ter nastopa več vzrokov, da ne moremo dobiti vseh željenih gnojil pravočasno.

Najprej nam mora biti jasno, da je poraba gnojil sezonska. Na drugi strani pa moramo vedeti, da proizvajalci gnojil delajo celo leto. Zamislite si, kakšna skladišča bi morale imeti te tovarne, da bi lahko imele na zalogi proizvodno gnojil skoraj pol leta. Prodajalci ozi-

roma distributerji gnojil bi se morali tega problema še bolj zavedati, saj se nahajajo s svojo funkcijo med tovarno in neposrednim potrošnikom. Prav bi se morali pravočasno oskrbeti z vsemi gnojili, oziroma oskrbeti kmeta direktno iz tovarne.

Proizvajalci gnojil dajejo za nesezonske dobave poseben popust, bodisi v obliki nesezonske cene, po potrebi pa tudi brezobrestno kreditirajo dobavo gnojil za določeno dobo.

Distributerji bi se morali potruditi tako, da prevzamejo kmetje gnojila direktno v svoja skladišča, kajti le na ta način se izognemo nepotrebni transportni in skladiščni stroškom. Seveda pa vseh gnojil ni mogoče plasirati direktno, ampak je potrebno imeti tudi nekaj gnojil v skladišču.

V letošnjem letu je še dobava gnojil sedaj bolj aktualna kot prejšnja leta. Verjetno se bodo regresji za umetna gnojila, ki jih daje

družba, z novim letom zmanjšali za 1/3, kar z drugimi besedami pomeni, da se bodo gnojila podražila. Za vsa gnojila, ki jih bodo kmetje imeli v svojih skladiščih, podražitev ne pride v poštev.

Vsi si moramo prizadevati, da pride na ha obdelovalne zemlje čim več gnoja, saj nam mora biti jasno, da izgubimo vsako leto veliko hektarov najboljše obdelovalne zemlje. Ta zemlja, ki nam še ostane, bo morala dati prehrano vse večjemu številu prebivalstva.

Ne bi bilo napak, da bi v posamezne kooperacijske pogodbe skušali vplesti večjo stimulacijo porabe gnojil. Vedeti moramo, da le visoki pridelki lahko dajejo poceni proizvodnjo. Prav temu pa lahko največ pripomore poraba velikih količin gnojil v ustrežnejših oblikah.

J. R.

Kako velika je TOZD Mesnine

V času od 10. do 16. 10. 1977 je bil v Jugoslaviji organiziran teden tehnike Nemške demokratične republike. Prikazovali so dosežke svoje industrije za različna področja človekove dejavnosti, med drugim tudi za mesno-predelovalno industrijo.

Zanimivo je, da v NDR delijo mesnopredelovalne obrate glede na velikost na tri skupine:

1. **Mali obrati** proizvedejo do okoli 10 ton dnevno. Od tega predstavlja polovico sveže meso za prodajo, ostalo pa so razni klobasičarski proizvodi. Takih obratov je v NDR največ.

2. **Srednjih obratov** je številčno precej manj. Dnevno proizvedejo nad 10 pa do okoli 30 ton mesa in mesnih izdelkov za prodajo. V svojem proizvodnem programu imajo že do okoli 40 vrst raznih vrst klobas in salam.

3. **Velikih obratov**, ki proizvedejo za tržišče nad 30 ton mesa in mesnih izdelkov dnevno je v NDR malo. Značilno zanje pa je da

je znotraj teh proizvodnja že precej specializirana. Vpeljane imajo že brezkončne linije in verižne stroje.

Če primerjamo našo TOZD Mesnine z navedeno razdelitvijo, ugotovimo, da bi spadala že v skupino velikih mesnopredelovalnih obratov. Naša TOZD da namreč na trg povprečno dnevno 40 ton, ob konicah izdobave pa tudi 80 ton mesa in mesnih izdelkov.

T. Gu.

Javna licitacija

Na podlagi zakona o prometu z nepremičninami, Ur. list SRS, št. 19/76 in sklepa pristojnega organa Hmezada Žalec, je razpisana javna licitacija nepremičnin v k. o. Levec

parc. št. 63/2 stavbišče v naravi
hmeljska sušilnica v izmeri 380 m² in

parc. št. 65 travnik v izmeri 970 m²

Izključna cena znaša za hmeljsko sušilnico din 202.517,00 ter funkcionalno zemljišče v izmeri 500 m² din 28.970,00. Razlika v površini 850 m² se izračuna po odloku SO Žalec, to je 35,00 din za m², torej znaša skupna cena 261.237,00 (z besedo: dvestošestdesetenatisočdvestotridesetdin in 00/100).

Javna licitacija bo v ČETRTEK, DNE 24. 11. 1977 ob 8. uri na upravi Hmezada v Žalcu (sejna soba, I. nadstropje).

Dražitelji so dolžni pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku din 10 % od izključne cene. Po opravljeni dražbi bo s kupcem sklenjena kupna pogodba. Kupec je dolžan celotno kupnino poravnati prodajalcu takoj ob podpisu pogodbe. V kolikor kupec v navedenem roku celotne kupnine ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi dražitelj plačati stroške ponovnega razpisa in nadomestiti eventualno razliko pri ponovno doseženi kupnini. Kupec je dolžan razen kupnine plačati vse stroške kupne pogodbe, zemljiško-knjižnega prenosa lastništva, eventualno geometrijsko odmero in prometni davki od nepremičnin.

Vse ostale informacije lahko intereseenti dobijo v zemljiškem oddelku Hmezada v Žalcu, soba 41/I.

Milica Kovač kontrolno tehta tovorke za izvoz pri stiskalnicah hmelja v hmeljarni

Dietna prehrana in industrijska proizvodnja posebno prilagojenih mesnih proizvodov

PREHRANA JE DEL OKOLJA, KI BODISI SLABO ALI DOBRO VPLIVA NA ČLOVEKOVO ZDRAVJE. OD PRAVILNE PREHRANE ZAHTEVAMO, DA JE KALORIČNO, HRANILNO IN BIOLŠKO POLNOVREDNA; DA JE PRAVILNO PORAZDELJENA ČEZ DAN; NUDI ZADOSTNO KOLIČINO BALASTNIH SNOVI TER USTREZA NAŠIM PREHRANSKIM NAVADAM OZIROMA DAJE OBCUTEK ZADOVOLJSTVA IN DOBREGA POČUTJA OB JEDI. VSEKAKOR ZDRAVJE NAJBOLJ OHRANJAMO IN KREPIMO, ČE JE ZAUŽITA HRANA URAVNOTEŽENA S POVPREČNIMI KALORIČNIMI IN HRANILNIMI POTREBAMI PRI IDEALNI TEŽI.

Pod pojmom dieta ali dietna prehrana razumemo posebno predpisano hrano ali poseben režim življenja, ki ga predpiše zdravnik ali pa je posledica lastne odločitve. Dietno prehrano delimo na dve veliki področji: dietoprofilakso in dietoterapijo. Osnova dietoterapije (zdravljenje s hrano) je zdrava uravnotežena prehrana. Del dietoterapij pa vse bolj spodbujajo številna zdravila, kar je tudi zelo velik napredek pri prehrani bolnikov.

Dietetna obravnava le tista živila, ki po uživanju kažejo zdravilni učinek. Razen hranljivih snovi v živilih zdravilno učinkujejo lahko še različne nehranljive snovi v hrani, ki na znan ali neznan način zdravijo ali lajšajo bolezen. Poleg kalorično-količinske prilagoditvene diete, je znana še kakovostna prilagoditev, ki se kaže v spremenjeni hranilni sestavi, posebnem izboru živil ali v določenih načinih priprave hrane in režimu prehrane. Diete se lahko razločujejo tudi samo po konsistenci (teksturi) obroka hrane. Pri načrtovanju dietne prehrane je treba upoštevati prehranske navade in celo navade ter socialno-ekonomsko in psihološko stanje ljudi, ki se bodo dietno hranili. To je le nekaj osnovnih pojmov o dietni prehrani. V naslednjih vrsticah pa bi se razpisal malo o industrijski proizvodnji posebno prilagojenih mesnih proizvodov, med katerimi imajo najvažnejšo vlogo nizkokalorični mesni proizvodi.

Z razvojem prehranske industrije v celoti, posebno še mesno-predelovalne, se je postopno širil tudi asortiman prehranskih mesnih proizvodov na našem tržišču. Paralelno s tem so se spremenila tudi znanja o sestavi in vlogi posameznih sestavin hrane in tudi tehnološke možnosti industrije za proizvodnjo in predelavo hrane. S pojavljanjem novih proizvodov so se menjale tudi želje, potrebe in navade potrošnikov. V velikih mestih se je pojavil odpor proti superkalorični hrani (t. i. težki hrani), kar je istočasno naredilo prostor za lansiranje malokalorične toda kvalitetnejše hrane. Predelovalci mesa in seveda tudi vsi ostali pridelovalci hrane in pijače se poskušajo prilagoditi tem spremembam in iščejo načine, da bi pripravili vse tisto, kar tržišče išče. V takšnih hotenjih so že leta 1970 bili narejeni prvi koraki v industrijski proizvodnji prvih mesnih proizvodov za posebne kategorije potrošnikov. Od takrat že cel niz proizvajalcev klobas, gotovih jedil, vakuumiranih mesnih proizvodov, gotovih zmrzjenih obrokov, klobas v konzervi itd., daje tržišču prilagojene proizvode za posebne kategorije potrošnikov. Največji del takih proizvodov spada med tiste, ki imajo manjše število kalorij (Low Calory Food), dočim je istočasno proizvodnja ostalih proizvodov za specialne namere v veliki meri zapostavljena.

Pri tehnoloških postopkih, ko dobivamo malokalorične džeme, pudinge, čokolade, sladice je nosilec kalorične moči relativno lahko supstituirati s sladkimi tvarinami brez kalorijske vrednosti. Pri mesnih proizvodih pa so določene omejitve za redukcijo kaloričnih snovi, ker s preveliko redukcijo nastajajo neželene občutene spremembe, zaradi katerih je proizvod komercialno neuspešen. Glavni izvor kalorijske vrednosti mesnih proizvodov predstavlja dodano masno tkivo, pa običajno izgleda, da se s tem, če odstranimo to sestavino, dobimo takoj malokalorični proizvod. V praksi industrijske proizvodnje to ni niti

najmanj enostavno. Če se zmanjša odstotek dodanega mastnega tkiva ali se kakorkoli poruši odnos meso : voda : mast, to rezultira slabo povezanost osnovne mase in poslabšanje senzoričnih lastnosti. Če vzamemo za povprečje, da vse vrste mesa za industrijsko predelavo vsebujejo 3—10% masti, zmanjšanje kalorične vrednosti v 100 g proizvoda ne bi smelo biti večje od 100 kcal. Ponavadi se masno tkivo zamenjuje z jedilnim rastlinskim oljem. Treba je reči, da ni važen samo tehnološki detajl zmanjšanja kalorijske vrednosti malokaloričnih mesnih proizvodov, potrebno je uskladiti odnos beljakovin in masti, kakor tudi odnos beljakovin in skupnega števila kalorij. Primer: meso velikih pernatih živali (purani) je po kemijskem sestavu prvovredna surovina za malokalorične mesne proizvode. Visok odstotek beljakovin (do 25%) z zelo malo masti 3—5% daje možnost samostojne uporabe in kombiniranje z drugimi vrstami mesa. Količina masti na 1 g beljakovin, ki se vgrajuje v organizem, je važen kriterij za ocenjevanje izbalansiranosti malokaloričnih mesnih proizvodov. Nekatere fizikalne in senzorične lastnosti malokaloričnih mesnih proizvodov ni lahko primerjati na višino podobnih standardnih proizvodov.

Posebno je problematična trdnost sestava, ki je lahko gumast ali spužvast. Prerez proizvoda lahko izgleda preveč suh in barva je najčešče preveč blede. Ker v nekaterih malokaloričnih mesnih proizvodih sploh ni običajnih začimb, pri nekaterih pa je njihova količina znatno zmanjšana, je logično pričakovati popolnoma nov senzorni učinek, na katerega se je treba navaditi. Tudi ocenjevanje malokaloričnih mesnih jedi na osnovi kriterija za standardne proizvode bi bilo napačno, ker taki proizvodi niso namenjeni »standardnim« potrošnikom.

Pri nas v Jugoslaviji se za proizvodnjo nizkokaloričnih mesnih jedi uporablja predvsem junčje, nemastno svinjsko in puranje meso. Ostale vrste mesa in meso rib je zastavljeno. Ribje meso, posebno nemastno ribje meso, je zelo zanimivo kot surovina za proizvodnjo takih artiklov. Ker imamo še stroje za dezintegracijo, se lahko obdeluje meso skupno s kostmi, s čemer se poveča njegova hranilna in seveda tudi komercialna vrednost. Ribje meso, čigar potrošnja je pri nas relativno nizka, vsebuje znatno večje količine esencialnih aminokisljin, soli, kalcija in vitaminov kot ostale vrste mesa.

Kljub vsem organizacijskim, tehničnim in tehnološkim težavam je asortiman nizkokaloričnih mesnih jedi na našem tržišču po letu 1976 kar širok. Najbolj so zastopane barjene klobase, manj pa gotove jedi. Po sedanjih podatkih so to:

- hrenovke, pakirane v vakuumu,
- malokalorična klobasa (v tipu pariške),
- mesni narezek v konzervi,
- puranje rolade,
- puranje polpete,
- puranja pašeta,
- delikatesna klobasa iz puranjega mesa,
- posebna dietna klobasa,
- dietna pariška klobasa,
- dietna goveja rolada,
- dietni mesni hleb z govejimi jeziki,
- zmrzjena gotova jedila za diabetike (2 vrsti).

Sestava nizkokaloričnih mesnih proizvodov zajema osnovno surovino: meso I. kategorije (junjetina, puretina, kuretina), jedilno olje in mleko oz. vodo. Kot dodatki in začimbe: sol, beljakovine mleka ali soje, soliter, cimet, oreh itd. Treba je reči, da naši domači malokalorični mesni proizvodi, čeprav šele v razvoju, ne zaostajajo za podobnimi proizvodi drugih razvitih držav.

Zaradi tega se opravičeno postavlja vprašanje zakaj malokalorični mesni proizvodi, zakaj posebno prilagojeni prehranski artikli? V strokovnih in znanstvenih krogih že dalj časa vlada mišljenje, da je prehrana modernega človeka preveč obremenjena s kalorijami glede na pogoje življenja, v katerem se fizični napor stalno menjajo, gibanje omejuje, hrana pa ostaja vedno ista. Izhod iz takšne situacije se išče naravno v sistemskem zmanjševanju masti, ki se vnaša v organizem, a vsekakor so to tudi ogljikovi hidrati. Po nekaterih podatkih se mora že okrog 35% prebivalcev razvitih dežel boriti z odvečnimi kilogrami. Po nekaterih ocenah je v naši državi okrog 3 milijone potrošnikov, ki jedo hrano posebne vrste. To je skupina, ki mora zaradi zdravstvenih, estetskih ali celo športnih razlogov usklajevati kvaliteto in kvantiteto svojih obrokov.

Iz vsega tega sledi, da skorajšnja prihodnost pripada industrijskim gotovim ali polgotovim obrokom hrane in mesa, katerega sestav je naprej določen in narejen na osnovi nutritivnih in dietetskih potreb modernega človeka.

Zvone Cizej

Sadne sadike

TOZD Sadjarstvo »Mirošan« bo prodajala prvovrstne sadike vseh vrst sadja od 10. novembra dalje po ceni 40 do 50 dinarjev, enoletni ribez po 8 din, dveletni po 10 din in maline po 8 dinarjev.

Prodajali bodo ob delavnikih od 8. do 14. ure, ob torkih pa do 17. ure.

Jabolka

Ugotavljajo, da je v Jugoslaviji in tudi v Sloveniji letina slabša od lanske.

V Jugoslaviji je letos okrog 17.000 vagonov jabolk ali 18% manj kot lani. V Sloveniji je prvovrstnih jabolk okrog 1000 vagonov in 300 vagonov druge vrste, industrijskih pa je nad 400 vagonov. Zahodna Evropa ima 30 odstotkov jabolk manj, zato pri nas z morebitnimi viški ne bo težav.

Jabolk je precej manj v Rogodcu in na Škrbniku. Tudi na Mirošanu so pozeble zlata parmena, rdeči delišes in skoraj vse hruške. Tako je sočasno zmanjkalo jabolk in kupeev.

Tudi cene niso bile pretirane. Prvovrstna jabolka so bila okrog 5,50 din za kilogram, drugovrstna pa okrog 4 dinarjev.

Jabolk in hrušk pa še bo po nekaj višji ceni dovolj v trgovinah in hladilnici.

Kmečki sadovnjaki so obrodili le za domače potrebe in skoraj nič za jabolčnik.

»V skladu z 228. členom samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu — Skupni odbor za medsebojna razmerja delavcev OZD HMEZAD Žalec

razpisuje

natečaj za vlaganje prošelj za posojila za individualno gradnjo stanovanj. Natečaja se lahko udeležijo vsi delavci podjetja, ki izpolnjujejo pogoje iz 232. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev.

Prošnje za posojila vložite v kadrovske oddelke delovne organizacije v Žalcu **NAJKASNEJE DO 1. DECEMBRA 1977.**

I. Prošnja za posojilo mora vsebovati naslednje podatke:

1. Priimek in ime ter točen naslov stanovanja;

2. Delovno mesto, TOZD oziroma DE, kjer je delavec zaposlen;

3. Od kdaj je neprekinjeno v delovni organizaciji;

4. Višino posojila in čas koriščenja;

5. V kakšen namen bo sredstva uporabil: adaptacija, dograditev ali novogradnja;

6. Točen naslov gradnje in gradbeno fazo ter predvideno končanje gradnje. (Pri naslovu gradnje priložite priimek in ime najbližjega že vseljenega sosesa, ker bo na ta način komisiji, ki si bo gradnjo ogledala, olajšano iskanje);

7. Lastnik stanovanja, ki ga prostolec sedaj zaseda, velikost stanovanja (v m², število prostorov) in opis stanovanja;

8. Število družinskih članov, od tega nepreskrbljenih otrok ter njihova zaposlitev;

9. Ali je kdo od družinskih članov prejel posojilo pri drugi delovni organizaciji in višino.

II. Poleg navedenih podatkov je potrebno prošnji priložiti še naslednjo dokumentacijo:

1. Izpisek iz zemljiške knjige o lastništvu;

2. Prepis gradbenega ali adaptacijskega dovoljenja;

3. Vinkulacijsko potrdilo zavarovalnice, da je objekt zavarovan;

4. Izjavo, da nima primerne stanovanja ali stanovanjskega objekta že v lasti;

5. Dokazilo o varčevanju, če prosi za soudeležbo, pri poslovnih banki;

6. Potrdilo TOZD o višini osebnega dohodka za zadnje tri mesece;

7. Potrdilo delovne organizacije, kjer je zaposlen, o višini osebnega dohodka za zadnje tri mesece;

8. Potrdilo delovne organizacije, kjer je zaposlen, o višini prejetega posojila ali potrdilo, da posojila ni prejel;

9. Udeleženec NOB potrdilo o udeležbi, ki ga izda referent za kadrovske posle v TOZD oziroma DE na podlagi uradnega vpisa v delovni knjigi.

Obrazec prošnje za posojila, kot izjave, da niste lastnik primerne stanovanja oziroma stanovanjskega objekta, dobite pri vseh referentih za kadrovske zadeve v vaših TOZD oziroma DE, v nje vpišete samo vaše podatke.

Vse zainteresirane opozarjamo, da vloge, ki ne bodo vsebovale vseh zahtevanih podatkov in potrdil, komisija za družbeni standard in skupni odbor za medsebojna razmerja ne bosta obravnavala, prav tako tudi ne prošelj, ki bodo prispeli po objavljenem roku.

Posojilo bo možno koristiti v prvi polovici leta 1978.

Skupni odbor za medsebojna razmerja »HMEZAD« Žalec

PROSTORSKI PLAN OBČINE ŽALEC

Že letos poleti so v občini Žalec predložili v razpravo predlog dogovora o temeljnih prostorskega plana občine Žalec za obdobje od leta 1977 do 2000. Podpis dogovora je bil 9. septembra, vendar pa s tem dogovorom ni rešeno vprašanje urbanizma v občini, kajti ta dogovor je le osnova za izdelavo urbanističnih in zazidalnih načrtov za posamezne kraje.

Podpisniki dogovora so se opredelili za naslednja glavna načela politike prostorskega razvoja v občini:

— da bodo varovali osnovne skupne dobrine ter zdravo okolje,

— da bodo omogočali vsem občanom približno iste pogoje za osnovno preskrbo, osnovno izobraževanje, zdravstvo in otroško varstvo ne glede na kraj njihovega bivanja na osnovi ustreznega omrežja cest, PTT omrežja ustreznega funkcionalno organiziranega javnega prometa in funkcionalne razporeditve objektov socialne in gospodarske infrastrukture,

— da bodo izvajali skladno politiko urbanizacije v sistemu: občinsko središče Žalec, vodilna naselja Polzela, Prebold, Šempeter in Vrnsko ter naselja — nosilci razvoja svojege območja,

— da bodo varovali obdelovalna zemljišča in se zato naselja, ki ležijo v I. območju kmetijskih zemljišč, po zakonu o kmetijskih zemljiščih ne bodo širila navzven, ampak se bodo večala in razvijala samo s povečanjem gostote poselitve,

— da bodo poživljali manj razvita območja, predvsem s povečevanjem možnosti za zaposlovanje v proizvodnih obratih, lociranih na teh območjih.

Zaradi tega se podpisniki tega dogovora obvezujejo, da ne bodo širili naselij v dolini navzven na škodo kmetijskih zemljišč, ampak se bodo ta naselja razvijala samo v okviru dosedanjih mej z bolj racionalno in gostoto zazidave. V primeru, da bi se izjemoma kje morala zazidati tudi kmetijska zemljišča izven tega območja, pa se mora tako zemljišče nadomestiti s kmetijskimi zemljišči slabše kategorije, ki jih bo potrebno z melioracijami in drugimi agrotehničnimi ukrepi izboljšati do ustrezne vrednosti izgubljenega kmetijskega zemljišča.

Podpisniki bodo zaradi varovanja naravnih bogastev in vrednot usmerili stanovanjsko in komunalno gradnjo ter druge potrebne gradnje v naselju, ki ležijo izven I. in II. območja kmetijskih zemljišč, o pomenu naselij, ki ležijo ob robu Savinjske doline. Tako se bodo intenzivneje urbanizirala naslednja naselja: Kasaze, Migojnice, Griže, Šešče, Matke, Gornja vas, Prebold, Kaplja vas — južni del, Grajska vas, Tabor, Ločica pri Vrnskem, Podgorje, Letuš, Zgornje Gorče, Spodnje Gorče, Rakovlje, Braslovče, Kamenče, Glinje, Vrnsko, Brode, Prekopa — severni del, Šmatevž, Podvin — severni del, Založe, Ložnica, Mala Pirešica, Velika Pirešica in Ruše. Ta naselja tvorijo v bistvu prostorski urbani amfiteater. Obstoječa naselja na kmetijskih zemljiščih pa se prostorsko omejujejo znotraj dosedanjih mej zazidave oz. obstoječe urbanistične dokumentacije. Ta naselja so: Levec, Drešinja vas, Arja vas, Petrovče, Grušovlje, Zg. Grušovlje, Ločica ob Savinji, Breg, Latkova vas, Ojstriška vas, Topovlje, Dolenja vas, Šentrupert, Pondor, Čepelje, Trnava, Male Braslovče, Preserje, Parižlje, Poljče, Zakl, Gomilsko in Kapla. V teh naseljih se bo potrebno število stanovanj doseglo samo z gostoto zazidave. Za naselja, ki pa niso omejena, se bodo urejala na podlagi prostorskega plana, urbanističnega načrta in urbanističnega reda.

Posebno skrb bo v prihodnje potrebno posvetiti tudi varstvu okolja, saj nobena novo-

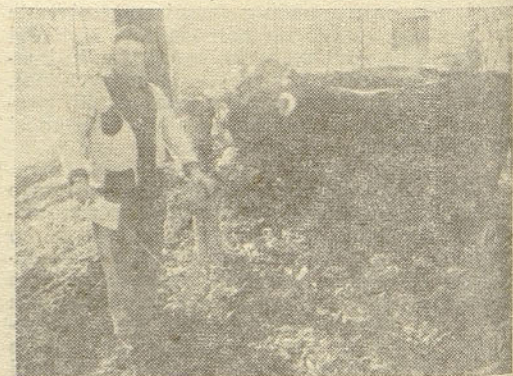
gradnja ne bo smela preseči mej onesnaženosti odplak v skupni kolektor, izvori onesnaženja zraka pa ne bodo imeli dovoljene meje II. stopnje onesnaženosti. Potrebno bo razmišljati tudi o izgradnji toplarn in ukinitvi lokalnih kurišč v krajih s koncentrirano zazidavo. Za vsako nadaljnjo izgradnjo industrijskih objektov bodo morali investitorji predložiti tudi študije in analize o onesnaženju okolja zaradi tehnološkega procesa. Posebej pa se bodo označila zavarovana območja obdelovalne zemlje, vodne rezerve, gozdne in ostale zelene površine, obenem s tem pa tudi površine za poselitve prebivalstva, za lokacijo prometnih industrijskih infrastruktur in drugih objektov, ki so strateško razvojnega pomena.

Podpisniki so se dogovorili tudi o tem, da zemlja ne sme ostati neposeljena iz socialno-ekonomskih in ljudskoobrambnih interesov.

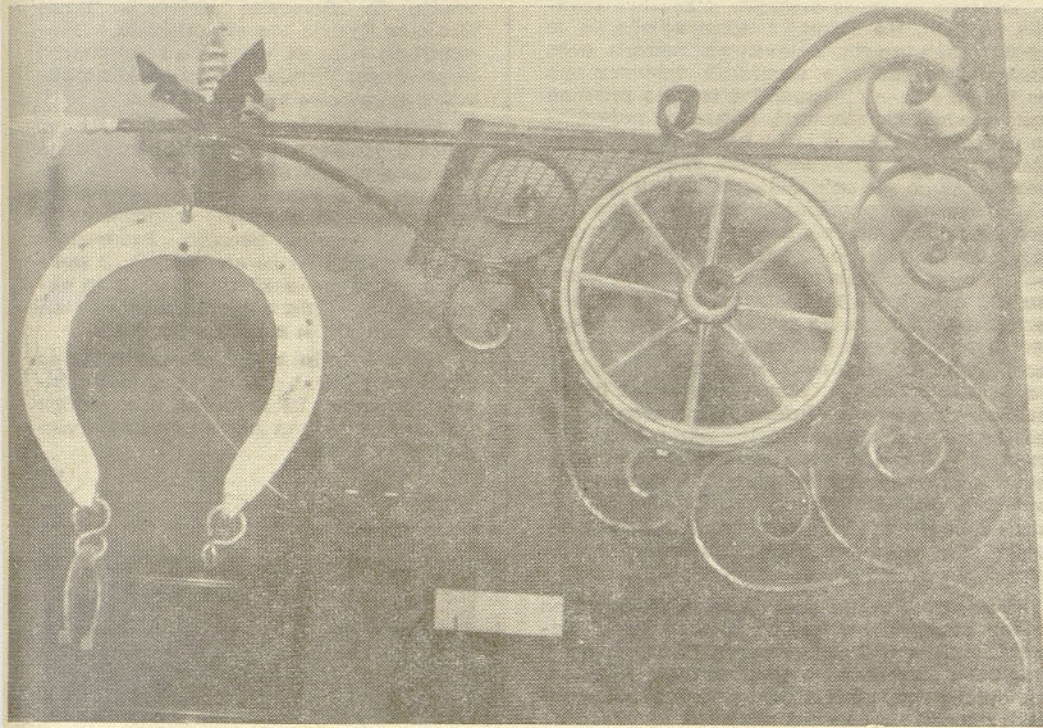
Zaradi tega bo potrebno vsa naseljena in manj razvita območja povezati s cestami in drugimi zvezami z oskrbovanimi objekti. Obenem bo treba vsem krajem zagotoviti, da bodo imeli približno enake možnosti za koriščenje osnovnih storitev in programov družbenih dejavnosti. Zaradi tega so dobila nekatera naselja status aktivnih naselij, ki so strateško razporejena in povezujejo na eni strani manj razvita območja z vodilnimi naselji. Ta naselja so: Zaplanina, Tabor, Šmatevž, Griže, Petrovče, Zalog, Velika Pirešica, Vinska gora, Braslovče, Letuš, Andraž, Marija Reka in Kasaze. Ker bi morali vsem otrokom omogočiti približno enake pogoje za osnovno šolanje, morajo biti šole razporejene tako, da nihče ne bi imel dlje kot pol ure do šole in bi morale biti še v naslednjih krajih: Zaplanina, Podvrh, Zalog, Šešče in Marija Reka. Prav tako bo potrebno locirati tudi vzgojno-varstvene ustanove, da nihče ne bi imel do najbližje dlje kot pol ure. Po istem principu bodo locirani tudi objekti osnovne oskrbe. Za zadovoljevanje vseh skupnih potreb bo potrebno izboljšati tudi komunikacije, s tem pa bodo dani pogoji tudi za lokacijo proizvodnih obratov v manj razvitih območjih.

Dogovor predvideva tudi boljše povezave s sosednjimi občinami, kar pa seveda ne bo mogla urediti samo žalska občina, ampak bo izvedljivo le s sodelovanjem sosednjih občin.

Končna ugotovitev je, da je ta dogovor o prostorskem planu dobra osnova za nadaljnji razvoj občine Žalec, vendar pa bo do dokončne ureditve urbanističnega razvoja žalske občine preteklo še precej časa, kajti sedaj bo potrebno za posamezne kraje izdelati še ustrezne urbanistične in zazidalne načrte. Kljub temu pa je s tem napravljen velik korak naprej, saj je končno znano, kakšen naj bi bil koncept razvoja žalske občine in se bo mo moral na to vsi temeljito pripraviti.

Milan Marguč pri bikih čaka v Šempetru na odkup. Milan pravi, da sedaj sivorjavec niso več tako mesnati kot nekda.

Skoraj cel oktober je bila v Žalcu vidna dejavnost samostojnih obrtnikov, ki so se pripravljali na svojo prvo manifestacijo — Teden malega gospodarstva, ki je bil v hmeljarskem demu od 7. do 16. oktobra. Razstava je bila spremljana s številnimi kulturnimi in športnimi prireditvami in strokovnimi posvetovanji. Razstava, posveti in prireditve so bili dobro obiskani in dosegli pričakovanja. Pokrovitelj prireditev je bil Izvršni svet skupščine občine Žalec. Na razstavi so sodelovale organizacije združenega dela Zarja, Sigma,

MIK in Inde, ki so že prerasle obrtniške okvirje.

Razstava je bila skrbno pripravljena v avli in veliki dvorani in na dvorišču, kjer je bila razstavljena zanimiva lesena hišica in poleg nje majhen bivak za konec tedna.

Prisluhnil sem ocenam občanov obiskovalcev prireditev, ki so v večini pohvalne. Obiskovalce je motil le drag izbor nekaterih prireditev in marsikje je bilo slišati hudomušno pripombo, da sedaj že malo bolje vedo, zakaj so storitve obrtnikov tako drage. Vy

HRUP IN VARSTVO OKOLJA

PROBLEM ZAŠČITENIH KMETIJSKIH POVRŠIN V CELJU

Razvoj prometa je tudi pri nas v skokovitem porastu. V letu 1965 smo imeli v občini 3967 motornih vozil. Konec leta 1970 že 10.659 in v letu 1976 že 13.369. S tem prostorom se je močno povečal tudi hrup, posebno v urbanih naseljih ter zlasti ob jutranji in popoldanski prometni konici.

Tudi težka strojna oprema v industriji in gradbeništvu povzroča prekomeren hrup, posebno v bivalnih okoljih, kar negativno vpliva na zdravje občanov v delovnem in drugih okoljih. V pripravi je na osnovi zakona o varstvu pred hrupom poseben občinski odlok, ki bo urejal obvladovanje tega nevspečnega elementa našega okolja. Pred premočnim hrupom moramo zavarovati bolnišnične, zdraviliške, šolske, znanstvene in upravne cone v urbanih naseljih. To pa bomo dosegli z ustreznim reševanjem prometne politike v občini kot tudi z drugimi ukrepi, ki se bodo nanašali na omejitve ali celo prekinitev delovanja najhrupnejših strojev in delovnih priprav v določenem dnevnem času. Pristojni upravni organi občine načrtujejo potrebne ukrepe. Zelo dobro se je že obnesla selektivna zapora mestnega jedra za ves motorni promet z izjemo vozil, ki služijo napajanju trgovin in lokalov.

V ospredje prihaja problem zaščite najplodnejših kmetijskih površin, da se ohrani njen osnovni namen — pridobivati hrano. Občinska zemljiška skupnost je izdelala prostorski načrt, s katerim urejuje nasprotja v prostoru do leta 1986 in še dalje.

Znano je, da število prebivalstva nenehno narašča. Strokovnjaki vedo povedati, da je ži-

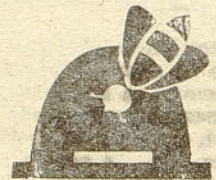
velo na Zemlji pred 10.000 leti le 4 milijone ljudi, okoli leta 1600 jih je bilo že 400 milijonov, v letu 1850 že 1 milijarda, 1930 2 milijardi in cenijo, da jih bo v letu 2000 že 6,5 milijarde. Letno poraste to število za 70 milijonov. Kako pa je bilo v Celju? V času vladanja Celjskih grofov je živelo na mestnem območju le okoli 1400 prebivalcev in porabili so le okoli 14 ha površin za svoja domovanja. V letu 1890 že 7800 na 53 ha, 1938 16.000 na 166 hektarih ter leta 1975 že 35.000 prebivalcev ter v nekmetijske namene uporabljali 878 ha zemljišč. Zahteve po prostoru — zemlji se večajo. Prostorski načrt je izvršil smotno coniranje vseh kmetijskih zemljišč in s tem zagotovil organsko rast za vse koristnike prostora.

V občini Celje imamo vseh nerodovitnih površin okoli 2000 ha, ki bodo do leta 2000 narasli na 2400 ha. V srednjeročnem razvojnem programu kmetijske zemljiške skupnosti je usposobitev novih 412 ha danes zamočvirjenih zemljišč za proizvodnjo hrane. Melioracije naj obsežejo v območju Ivence 36 ha, Socke 25 hektarov, Dobrne 36,5 ha, Škofje vasi in Zdobrove 156 ha, Žepine 90 ha in Bukovžlaka 69 ha. Približno toliko pa bodo porabili za nekmetijske namene drugi koristniki.

Izvršni svet občinske skupščine je dal naročilo za izdelavo novega urbanističnega programa, ki bo upošteval osnovna izhodišča ter sledil ciljem prostorskega načrta kmetijske zemljiške skupnosti. Izdeluje ga Razvojni center in bo služil kot podlaga celotnemu detajlnemu načrtovanju razvoja v našem okolju.

31.

okt.

Ob koncu 19. stoletja so hranilnice različnih dežel začele navezovati medsebojne poslovne stike. Leta 1924 pa so v Milanu ustanovili mednarodni inštitut za varčevanje. Takrat so sklenile: »31. oktober naj bo vsako leto praznik varčevanja po vsem svetu, da bi se z ustno in pisano besedo širila načela in ideje varčnosti.«

Zgodovinsko dejstvo je, da se z delom ustvarja vrednost in da se z varčevanjem ustvarjena vrednost čuva in pomnožuje. To pomeni, da je bogastvo posamezne gospodarske celice, vsega naroda in vsega človeštva posredno ustvarilo varčevanje, zato ni slučaj, da posvečajo veliko pozornost varčevanju že v kapitalističnih državah, posebno pa še v državah s socialistično družbeno ureditvijo.

Varčevanje razvija pri človeku občutek zmernosti in ga usmerja na bolj urejeno življenje. Vsak varčevalec je nasprotnik razsipništva in se ne zadolžuje lahkomišno. Varčevanje uči človeka skromnosti, odpovedovanja sedanjih zadovoljstev v korist bodočih potreb. Ko se človek odloči za varčevanje, razvija v sebi občutek nesebičnosti. Varčeval namreč ne bo samo zase, ampak tudi za blaginjo svojih bližnjih.

Vsakdo, ki ima prihranek na hranilni knjižici občuti določeno neodvisnost, samostojnost, samozavest, občuti določeno varnost v življenju in delu ter brezskrbno gleda v prihodnost.

Z vidika družbene skupnosti varčevanje dopolnjuje družbeno akumulacijo, ker se prek bančnega sistema ponovno vrača v gospodarstvo, doprinaša razvijanju proizvodnih sil, pospeševanju proizvodnih procesov in ustvarjanju pogojev za materialni in kulturni napredek družbe.

Prav v naši socialistični družbeni ureditvi je treba posvečati veliko pozornost v vzgoji varčevalne zavesti posameznika. Kdor se namreč ni naučil varčevati s svojim premoženjem in dohodki, ta tudi ne bo imel pravičnega odnosa do družbene lastnine.

Mednarodni inštitut za varčevanje je ob svoji ustanovitvi 1924 objavil naslednji razglas:

Delo in varčevanje sta najmočnejša dejavnika na poti h blaginji, napredku in dostojanstvu vsakega posameznika.

Varčevanje naj resnično postane navada, potreba in vrlina vsakega člana naše družbene skupnosti.

Večja skrb pripravi sestankov

Zakaj slabo mnenje o sestankih?

Na vseh straneh in brez prestanka se sliši graja na račun sestankov: da jih je preveč, da trajajo predolgo ter odvzemajo preveč časa in so brez ustrezne koristi itd.

Najprej je treba povedati, da se brez sestankov ne more poslovati in da so nujno potrebni. Posebno so potrebni v demokratičnem družbenem sistemu, v samoupravljanju, kjer se teži, da se čim širši krog delovnih ljudi začne resno ukvarjati z upravljanjem, da morajo biti gospodarji svoje usode. Torej sestanki niso nič drugega kot način kolektivnega reševanja problemov.

Če so sestanki v našem demokratičnem sistemu nenadomestljivi, to že ne pomeni, da so vsi sestanki dobri in da so vsi dobro izpeljani in organizirani.

Kako je v tem pogledu?

Tukaj lahko povem neke dvome, kateri potrjujejo splošno slabo mnenje o sestankih. Verjetno je, da je sestankov preveč, da so predlogi, da niso dobro organizirani in da je koristi od nekaterih, če je ta sploh, relativno malo.

Lahko povem, da obstaja odrejena zakonitost v porastu števila sestankov. Ta zakonitost je vsekakor objektivna nujnost, posebej, če to gledamo s stališča odnosov, katere razvijamo.

Racionalno izkoriščanje delovnega časa sigurno ni nevažno vprašanje. Koliko od tega presedimo na sestankih in kakšen je učinek ima pomemben značaj, posebej, če imamo v mislih, da moramo uveljavljati zakon o združenem delu, ki odpira novo stran v razvoju samoupravljanja, kjer delavci, delovni ljudje in občani vse bolj neposredno odločajo o najvažnejših vprašanjih svojega družbenoekonomskega položaja.

Vse nas to obvezuje, da razmišljamo, kako bi najbolj učinkovito mogli odločati, to pomeni, kako se bomo sestajali.

Kot sem že prej omenil, pri nas obstaja mnenje, da imamo preveč sestankov in da to vpliva na delovni učinek, vendar to je nova družbena vloga, ko delavci nehajo biti samo najemni delavci in ko upravljanje vse bolj jemljejo v svoje roke, to postaja neodtujljivi del njihove osebnosti.

Delavec se mora sestajati s svojimi tovariši po delu. On skupaj z njimi odloča, to je zgodovinska tvorba delavskega razreda naše države i to funkcijo združenih delavcev vse bolj širimo in utrjujemo. Pri tem ne mislimo opravičevati negativnosti, katere se pojavljajo pri sestankih, a to je to, kar imenujemo sestancenje z brezpomembnimi sedenjem. Ko povem, da so sestanki delavcev nujno potrebni, s tem ne opravičujem nepotrebnega zapravljanja ur, ampak mislim na takšne rešitve, katere morajo še boljše in učinkovitejše omogočati odločanje na njih. Mislim, da bomo morali zelo hitro začeti razvijati način priprav in obnašanja na sestankih. Pripravi sestankov se pri nas poklanja zelo malo pozornosti. Npr. sestanek ne bi smel biti mesto, kjer se dajo informacije, če sestanek res ni informativnega značaja. Informacije morajo biti dosti prej posredovane udeležencem, vendar ni vseeno, kakšne, temveč pomembne in razumljive s predloženimi rešitvami in opozorilom mogočih posledic. To se pravi, priprava sestanka, če povem bolj enostavno, je širiti petine, a sam sestanek ena petina dela. Pogosto je pri nas odnos obraten.

Drug problem je potek sestanka. Morali se bomo pogovorili o načinu obnašanja na sestankih in to zelo organizirano. Upoštevati cilj sestanka, izogibati se ponavljanju, razumno moramo razpolagati s časom, da si lahko povedali svoje mnenje vsi udeleženci.

Delavce, vodilne in vodstvene delavce, delegate, družbenopolitične aktiviste — pri vseh teh je potrebno razvijati kulturo upravljanja in družbenopolitičnega delovanja.

Na primer, voditelji sestanka pri nas vedo, kako je potrebno voditi sestanek, vendar ne usmerjajo diskusije k cilju, in ne izвлеčejo predloga o poteku razprave, pa tudi ne oblikujejo zaključka.

Nekdo je rekel, da je to povezano s stopnjo izobrazbe, tukaj je malo resnice. Toda ali zahtevnost visoke izobrazbe pomeni višjo kulturno odločanje in obnašanje na sestankih? Verjetno ne. Pridobivanje takšne kulture je obveza vsakega delavca samoupravljalca.

(Iz glasila ALUMINIJ)

Seminar o obveščanju

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Delavska univerza Tomo Brejc iz Kranja sta organizirala v Sloveniji po trinajstih regijah seminarje o obveščanju. V celjski regiji ga je 12. oktobra organizirala Kovinotehna.

Okrog štiridesetim udeležencem so najprej predstavili Kovinotehno, glavna urednica glasila Naš glas Dominika Poš je govorila o povezovalni vlogi glasila, o obveščanju, ki ni dovolj zaživelo, pa je govorila Stanka Brebec. Predsednik komisije RS ZSS za obveščanje in politično propagando Matjaž Vizjak je obravnaval pravilnik o urejanju izdajateljskih razmerij in o izdajanju glasila.

Skrb in odnos do informiranja, na srečo ne povsod, pa nazorno kaže stavek »nekoga«, ki je dejal: »Le pojdite na seminar in tam 'odšpilajte' svojo vlogo, da bo mir!«

Vy

V tej stari Grofovi hišici ob potoku Trnavci v Trnavi je bila nekdanj prijetna in prva gostilna v vasi

Nova struktura

Takoj po vojni smo imeli veliko majhnih hmeljišč s hmeljevskami. Z gradnjo žičnic pa se je začelo z večjimi kompleksi. Majhne parcele so izginjale in danes v dobi modernih žičnic in evropskega izobilja hmelja ugotavljamo, da so za sodobno in rentabilno hmeljarjenje v kooperaciji zanimiva hmeljišča okrog 1,5 ha in večja. Tako so skoraj povsem izginile iz doline hmeljeve in marsikatera hmeljišča so izorana za vedno. Hmeljarji združujejo parcele v večje komplekse, gradijo nove žičnice in sadijo nove A sorte.

Letos ne bomo imeli suhega hmelja — še 2.000 ton ne. V načrtu do 1980. leta pa smo napisali, da ga želimo 3.000 ton. Pred nami je resna naloga aktivnega pomlajevanja starih hmeljišč in sajenja novih.

Vy

Zagrebski jesenski velesejem je mimo. Ostali so vtisi in občutki, ki dajo slutiti, da se je v našem paviljonu malce preveč »sestankovalo« in zapravljalo.

 hmeljar

PODATKI Z ZAMUDO

Zastrupitve s pesticidi

V Beogradu so od 1961. do 1965. leta imeli od 137 zastrupitev 16 zastrupitev s pesticidi, v Zagrebu pri 212 zastrupitvah v letih 1963—1967 ni bilo pesticidov, v Sloveniji je od 4000 kemijsko-toksioloških analiz bil pesticid vzrok zastrupitev pri 63 živih in 16 mrtvih. V Novem Sadu je od 1962—1964 bil pesticid vzrok zastrupitve pri 25, v Srbiji pa pri 2509 zastrupljenih otrocih od 1961—1967 kar 5,3% ali pri 133 otrocih.

Varstvo družbene imovine

Služba VD je za obiranje in sušenje hmelja za sezono 1977 pripravila program varstva pred požarom.

V ta namen je organizirala na nekaterih DE gasilske trojke. Posamezni člani trojk so bili v zimskem času na enotedenskem gasilskem tečaju v Celju. Zaradi raznolikosti dela teh članov v času obiranja pa ni bilo mogoče sestaviti trojk samo iz teh članov, ampak so bile deloma dopolnjene z drugimi delavci (člani gasilskih društev in podobno). Vendar te trojke niso odigrale svoje vloge prav zaradi različnih drugih zadolžitve. Poleg tega je služba že pred samim obhodom s strani občinskih inšpektorjev pregledala večino sušilnic in dala v zvezi s pripravo sušilnic vrsto predlogov, opozoril in navodil. V ta namen so bila izdana tudi pismena navodila v zvezi z opremo in stanjem sušilnic.

Dne 11. 8. je bil pregledal sušilnice občinski požarni inšpektor občine Celje za enote v občini Celje, v dneh od 15. do 17. 8. pa požarni inšpektor občine Zalec.

Pri pregledih samih je ugotovljeno, da je pravzaprav večina stvari predpisanih s požarno varnostnim pravilnikom, le da se ukrepi ne izvajajo, se odlagajo na poznejši čas, pozabijo in pred sezono pojavljajo znova.

Priprava sušilnic za sezono ni izvedena pravočasno in temeljito. Nepravilnosti, ki se pri pregledih ugotavljajo, se lahko ločijo v tri skupine:

Slabo izvedena oziroma površno kontrolirana novogradnja, adaptacija ali vgradnja kakršnegakoli stroja ali naprave.

— Pri prevzemu ni bil napravljen zapisnik oziroma stroj ali naprava ni vgrajena v skladu z našimi veljavnimi predpisi. Tako obiralne hale, obiralni stroji in druge kovinske konstrukcije (dvigala) niso galvansko povezane na ozemljitev.

— Ob priliki predaje strojev in naprav v pogon niso bila izdana pismena navodila, opozorila in drugo, kar je potrebno za uvajanje delavcev v delo. V nekaterih primerih pa so navodila, napisi na stikalih in drugo pisana v tujih jezikih, ki so nerazumljivi večini delavcev.

— Vezave električnih vodnikov v objekte so izvedene večinoma le preko varovalk namesto z ločilnimi stikali. Na splošno pa manjka podzemni kataster za elektrovođe, kanalizacijo, vodovod in drugo, kar otežkoča ravnanje z napravami (ugotavljanje okvar, poškodbe drugih vodnikov, itd.). Zaradi menjave kadra se izgubijo še tisti načrti na obratih, ki obstajajo. Po določenem času pa nihče več ne ve za nobeno stvar, napeljavo, celo za elektromotor, stroj in podobno.

Vzdrževanje obstoječih naprav, priprav in strojev, je v nekaterih primerih boljše ali slabše, nikjer pa ni izvedeno temeljito. Vzdrževanje objektov pa je zelo slabo. To velja predvsem za objekte, ki so manj uporabljivi. Marsikdaj je za vzdrževanje objektov potrebno namestiti le kakšno odtočno cev, žleb ali opeko na strehi. Po določenem času pa ne zadoščajo več težki milijoni proti sprotnim malenkostnim popravilom.

Predvsem pa je narobe miselnost, češ, saj bodo stroji, sušilnice in drugo, potrebni za obiranje in sušenje hmelja v uporabi le dobrih 14 dni. Zato je v dosti primerih tudi odnos do naše imovine podoben temu mišljenju, 14 dni rabimo, ves ostali čas pa se zanj zelo malo brigamo.

Pri uporabi sušilnic in drugih strojev ter naprav se v hmeljski sezoni opažajo različne nepravilnosti tehnične narave: neenakomerno posušen hmelj, slab vlek dimnikov, deformirane lese, tako, da sveži hmelj pade v kratkem času iz zgornje etaže v srednjo, lese niso tehnično brezhibne, manjka razna pločevina v izmetalnih napravah, itd. Sratka, marsikje funkcionalnost naprav ni brezhibna, zaradi česar prihaja do zastojev in kvara pri-

delka v proizvodnji. Do tega prihaja zaradi tega, ker sušilnice zapustimo, čim ugasnemo peči in 11 mesecev nihče ne pogleda, koliko les se ne zapira, koliko les je zviti in zevamo po več centimetrov. Do tega kaj lahko pride, naj npr. dvojna količina hmelja na isti lesi ali sušenje koruze, ne da bi nato lese pregledali pustili sledove, ki se v sezoni sušenje zaradi naštetih okvar le še povečujejo.

Ogrevalci Wolf (in drugi) v velikih primerih kažejo ožgano barvo na nekaterih mestih, kar pomeni predvsem pokvarjeno izolacijo in in prebijanje — žarčenje toplote. Zaradi tega bo nujno takšne ogrevalce odpreti, pregledati izolacijo ter ponovno izolirati kurišče. Da do tega pride, je vzrok verjetno predvsem v tem, da se gorilec in ventilator največkrat istočasno izklopita ali pa pozabi odpreti dotok zraka. Tudi čiščenje mrež za zrak na ogrevalcih predstavlja poseben problem. Najbolje je to rešeno v Latkovi vasi. Za upravljanje ogrevalcev niso nameščena navodila in opozorila o pravilnem ravnanju. Vse to prinaša nove okvare in s tem povečuje stroške in seveda tudi požarno nevarnost v sušilnicah. Dimniki so večinoma dotrajani, saj so bili prvotno pozidani le za klasičen način kurjave. S prehodom na ogrevanje z nafto pa so nastopile velike temperaturne spremembe. Zato je danes več kot polovica dimnikov potrebna takojšnjih temeljitih rekonstrukcij. Verjetno bo potrebno misliti na dimne tuljave (Schiedel dimniki).

Dimniki so večinoma močno razpokani in razmazani. Požarna inšpekcija zahteva po republiškem zakonu od dimnikarskih podjetij, da so dimniki brezhibni. Slednji te izjave v večini primerov ne morejo podati, ker dimniki niso v dobrem stanju. Tudi drugi dimniki, ki vodijo iz poslovnih in stanovanjskih prostorov skozi skladišče so splošno slabo urejeni in vzdrževani.

V ZE Tabor se je dogodil primer, da je bila stena med sušilnico in dimnikom na treh mestih prebita. Zračni tok ogrevalca je hmelj tiščal v dimnik, kjer je le-ta zgoreval (tudi Šempeter). Zaradi tega tudi dimnik ni vlek, kar je imelo za posledico, da je ogrevallec Wolf popolnoma ožgan in verjetno izolacija težko poškodovana.

Pri montaži ogrevalcev zidarska dela niso bila kvalitetno izvedena, zato obstoji nevarnost ožiga hmelja, ker lahko plamen iz dimnika zajame sušilnico.

Hmelj, ki se nabira v prostoru pod lesami, ogroža požarno varnost in bi moral biti vsake 3—4 dni temeljito očiščen. To se pa največkrat ne zgodi. Tako se hmelj nabira pod lesami, kjer ga je tudi po več košev. V vseh sušilnicah tudi ni možen dostop do prostorov pod lesami, ker enostavno ni vgrajenih vrat za dostop.

Izgleda, da pride do večjih količin hmelja pod lesami zaradi pokvarjene izmetalne mreže, nepravilnosti pri spuščanju hmelja v lese na lesu in podobno.

Problem je zatesnitev vrat, vzvodov za lese in drugih odprtih v nižje ležečih delih sušilnice, predvsem pa v etaži suhega hmelja. V tej etaži se v sušilnici giblje temperatura okrog 45—50° C. To nedvomno predstavlja velike toplotne izgube na eni strani, na drugi pa nevarnost obolenj sušačev (prepih in podobno). Nasprotno pa lahko trdimo, da je pri sušilnicah CER teh toplotnih izgub (vsaj opaznih) zelo malo.

V nekaterih zadružnih sušilnicah so za sušenje hmelja na določenem področju premajhne kapacitete, zaradi česar je prihajalo do precejšnjih zastojev pri sušenju (predvsem Galicija). Tudi za te enote veljajo podobne ugotovitve kot je navedeno zgoraj. Posebej velja tu omeniti, da nekatere sušilnice sploh niso toliko urejene, da bi bila zagotovljena minimalna varnost (primer Vinska gora) tako sušilnice, električne napeljave, dvigala, pa tudi posameznih delavcev v sušilnicah.

So tudi primeri, kjer se zapisniško ugotovljene pomanjkljivosti ne popravijo ali ne uredijo. Največ primerov je ravno glede reda in čistoče okrog sušilnic za kar je potrebno včasih samo malo dobre volje odgovornih. Tako sama občinska inšpektorja že vnaprej »kategorizirata« in ugotavljata odnos do reda posameznih odgovornih po enotah.

Pregledi s strani službe VD po sušilnicah so bili izvedeni v skladu s pismeno zahtevo obeh občinskih inšpektorjev, da je potrebno slehernega delavca seznaniti z uporabo gasilnih aparatov za posamezne primere kot tudi ostalih gasilnih naprav in sistem alarmiranja. Zato so bili obhodi planirani v takšnih časovnih obdobjih, da so bile vse izmene na sušilnicah praktično preverjene v znanju in uporabi sredstev za gašenje. Poleg tega so še bili občasni obhodi glede stanja požarne varnosti in ugotavljanja vseh zgoraj navedenih opazanj.

Oprema sušilnic z zidnimi hidranti je urejena le na sušilnicah Žovnek in Radlje ter nekaterih manjših zadružnih sušilnicah (Gomilsko, Prekopa, Petrovče). Na vseh ostalih sušilnicah pa ni nameščenih zidnih hidrantov, čeprav je voda napeljana v sušilnice za navlaževalce. Predlagamo, da se pipe in ustrezne dolge gumi cevi z ustniki (kot za pranje avtomobilov) namestijo v vseh etažeh vseh sušilnic, ker je v takem primeru treba odpreti le pipo in voda za gašenje je tu.

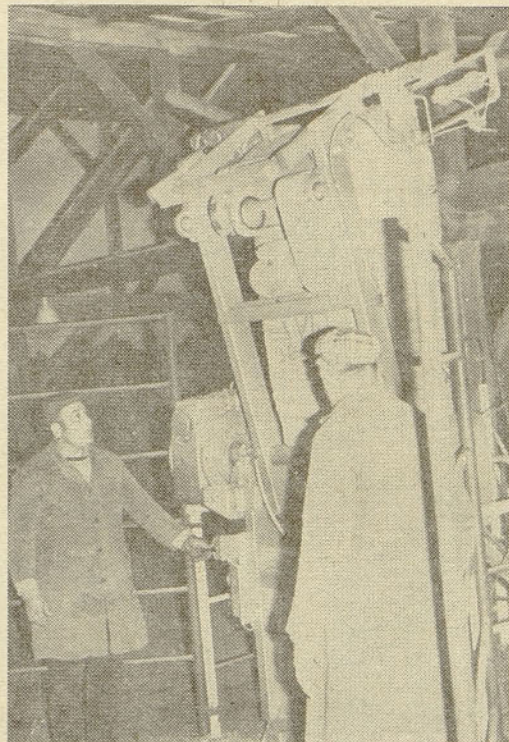
Opremljenost sušilnic z gasilskimi aparati je v večini primerov zadovoljiva. Na sušilnicah je sedaj polno električnih inštalacij, razdelilnih omar in elektromotorjev, zato je potrebno na sušilnice, kjer teh aparatov ni dovolj, v bodoče nabaviti aparate za gašenje električnih in ogrevalnih naprav.

Delavci, ki opravljajo dela na sušilnicah, so glede požarne discipline in urenosti bili (v času pregleda) kolikor toliko vestni, čeprav je bilo tudi kršilcev precej (kajenje na sušilnicah, itd.). Menimo, da je odvisna disciplina in red od vodij, ki lahko s svojim vzgledom in poklicem delavca na zagovor vzdržujejo potrebno varnost.

Pregledi so bili opravljeni tudi v Radljah, Bistrici ob Sotli in Kozjem in veljajo za te enote podobne ugotovitve.

Letos je obratovalo v lastni proizvodnji 14 sušilnic in v kooperacijski proizvodnji 18. Pred leti pa je na istem področju obratovalo kar 74 sušilnic.

Vinko Jug

V briketirnici hmelja imajo na vrhu montiran stroj za obračanje in praznjenje vreč

 hmeljar

NEKAJ DROBNIH ZANIMIVOSTI S POTOVANJA V INDIJO

(Ali kako se je petorici v kombiju po svetu godilo)

Ce se prav spominjam, sem o Indiji prvič slišal že kot kozopetec v prvih letih guljenja šolskih klopi. Takrat, ko so meni in mojim vrstnikom burili duhove morski razbojniki z južnih morij, pustolovska potovanja španskih portugalskih mornarjev, kapitan Flint in ostali enaki junaki, ter bajni zakladi, ki jih bodo našli le najpogumnejši in najvztrajnejši izmed njih. Da je res obstajala nekje dežela — bajna Indija Koromandija — kjer se cedita mleko in med, polna zakladov, zlata, dragih kamnov, dišav in podobnih dragočnosti starega in srednjega veka. Da je bilo tu-

ANDREJ NATEK

di nekaj resnejšega v vseh teh bajnih pripovedkah o daljni in bogati deželi je tudi dokaz o zgodovini poznega srednjega veka, kajti Kolumb je bil sveto prepričan, da je priplul z zahoda v Indijo in prav zaradi zakladov in bogastva Indije je sploh dvignil jadra svojih karavel in odkril do tedaj še neznane predele novega sveta.

Torej, o Indiji sem že marsikaj vedel, bodisi iz knjig novejše in malo starejše zgodovine, ampak videti Indijo na svoje oči, občutiti utrip milijonskih mest Delhija, Beuaresa,

Calcute in ostalih, občutiti torbo najnižjih slojev njenih prebivalcev za eno samo rupijo na dan, za rupijo, ki pomeni za tujca bakšiš, a njemu pomeni en dan življenja, kajti za eno rupijo se v Indiji lahko preživi en dan. Doživeti Indijo pa še ne pomeni, da preprosto vidiš in očniš z očmi Evropejcev, ki hodijo v Indijo kot v eno izmed eksotičnih dežel, da vidiš Taj Mahal v Agri, morda še Beuares sveto mesto Hindujcev in morda še Bombaj. To pa je tudi vse, kar pričakujejo sodobni turisti, ki v klimatiziranih sobah Hilton hotela srebajo Coca-colo in se pogovarjajo o delnicah, o poslu, o biznisu. Ampak Indije preprosto ne moreš razumeti in še manj dojeti. Kajti Indija je splet vseh mogočih religij. Indija ima cel kup pisav in jezikov, Indija ima zelo veliko ostankov iz svoje kulturno zelo bogate zgodovine, Indija ima kaste, Indija ima svete krave in podobno. Tega pa tujec po navadi ne more dojeti in razumeti, zakaj je temu tako. In še bolj interesantno je to, da si v Indiji prav malo ljudi dela sive lase s temi problemi, problemi so praktično nerešljivi. Če je dosegla Kitajska ogromen napredek po revoluciji in državljanski vojni 1949, se nekateri sprašujejo, ali je takšen korak sposobna napraviti tudi Indija. Odgovor je kategorično zanikanje, kajti Kitajska je en narod, ima en jezik, imela je eno vero, a v Indiji je to popolnoma nekaj drugega. Indijske narode kljub neodvisnosti in suverenosti v zunanji

politiki še vedno dvigajo ene zoper druge verski in politični nemiri. Tudi delitev Indije na Pakistan, Indijo in Bangladeš je rezultat krvavih spopadov in vojn med indijskimi narodi. Čeprav je Indija rodila Gandija, Nehruja, Tagoreja, čeprav ima Indija danes najmodernejšo tehnologijo, čeprav ima Indija atomsko bombo, se situacija za tiste ljudi z ulice, za tiste milijone ponižanih in razžaljenih, ki razen bede in lakote nimajo ničesa za ogromno maso indijskih kmetov, ki obdelujejo še zemljo na prav takšen primitiven način kot v času Aleksandra Makedonskega, Indija ne more storiti praktično ničesar. Gorijski vozlet teh indijskih problemov je v omejitvi narodnega prirastka in zagotovitev dela za milijone brezposelnih. To pa terja ogromne investicije, za katere pa Indija nima in tudi ne bo imela denarja še verjetno precej časa.

Torej, Indija je postala naš cilj tistega sončnega majskega popoldneva, ko smo se začeli pogovarjati o možnosti potovanja na vzhod in ga potem šele pozno v noč zaključili Pod lipo v Ljubljani, kajti tu je bila naša domicilna postojanka, tu so se rojevale nove ideje, plani za potovanja, plani za študij, razgovori o izpitih in podobno. Kajti ob pivu se lahko temeljiteje in podrobneje razmisli in pogovori o vseh mogočih problemih. Pod lipo je torej padla ideja o potovanju na Orient in vseh mogočih problemih, ki bodo prišli šele na dan. Seveda za takšno potovanje ni dovolj samo ideja, ampak se je pričelo tekanje od mehanikov, servisne službe, pa medicinskih potrebščin, cepljenja, deviz, filmov in še tisoče drobnih stvari. Nekako je še vse skupaj uspelo in dogovorjen dan za odhod je bil 4. julij zjutraj. Ker pa zjutraj nikakor ni bilo mogoče startati, bil je še cel kup stvari za rešiti od AMZ pa do preprostega filma, je bilo prav malo upanja, da nam bo sploh uspelo odpotovati. Kot je pa tudi navadi ob takšnih prilikah, da gre vse po zlu zaradi splošne živčnosti in podobnih človeških slabosti v takšnih situacijah, in še ob dejstvu, da smo se spuščali na takšno dokaj riskantno potovanje bolj ali manj sami zelenci. Kar se takšnih potovanj tiče, nam ni bilo preveč zameriti. Pa tudi problemov, ki se po navadi kopičijo zadnje dni, je bilo preveč. Končno nam je le uspelo odriniti proti večeru, ko se je dan že krepko nagnil. Ljubljano smo zapuščali vso v zastavah in prazničnem vzdušju, pa ne zato, ker smo mi odhajali, ampak zato, ker je bil pač praznik.

Ko smo nato tankali na Dolenjski cesti in malo ogledovali okrog kombija in pregledovali prtljago na stehi, pride mimo nek star možakar krepko pod gasom in prične ogledovati čudno družčino.

Nekaj časa gleda kombi, nekaj časa nas, potem pa le zbere dovolj moči in vpraša.

»Da, kam pa vi greste s to kramo?«

»Stric, mi gremo pa v Indijo,« mu odgovori Vlado.

»Dajte me no zajebavati, kaj si pa vi sploh predstavljate, kdo sem jaz...« in v tem smislu naprej. Verjetno bi težil v znanem zaporedju še kar naprej, a naposled smo ga le prepričali, da se ne šalimo in da mislimo popolnoma resno. Medtem, ko smo se šalili z njim, nas je mimogrede opazoval in ocenjeval.

»Ampak, tale dva pa ne bosta prišla več nazaj,« je rekel in pokazal na dvojico izmed nas.

»Ja stric, zakaj pa ne?« ga vpraša Vlado.

»Boste že videli, jih bodo zamorke...«

Na ta dovtip smo se še dolgo smejali in počasi se je okrog nas nabrala cela skupina ljudi, ki so pričeli glasno in strokovno komentirati naprej o kombiju, potem pa o nas in podobno. Ker je debata bila preveč enostranska in neobjektivna, nam res ni kazalo drugega, kot da odrinemo naprej in pustimo komentatorje na Dolenjski cesti. Tako smo končno tudi zares odrinili proti Orientu.

(Nadaljevanje na 15. strani)

Sindikalne športne igre

KOŠARKA

Občinskega sindikalnega prvenstva v košarki dne 5. 10. 1977 se je udeležilo 14 ekip organizacij združenega dela naše občine.

Hmezad je nastopil v Preboldu in v svoji skupini zasedel 2. mesto za ekipo TT Prebold.

REZULTATI

Hmezad — TN Polzela	52 : 26
Hmezad — DPO	52 : 16
Hmezad — TT Prebold	34 : 51

V končni uvrstitvi je bila prva ekipa SIP Sempeter, Hmezad pa je zasedel 5. mesto.

Za Hmezad so igrali: Žagar, Ajdič, Sorger, Jurak, Podvržan.

ATLETIKA

Na stadionu v Žalcu je bilo dne 8. 9. 1977 občinsko sindikalno prvenstvo v atletiki, ki se ga je udeležilo veliko število delavcev organizacij združenega dela na našem področju. Tekmovali so starejši člani, mlajši člani in članice. Ekipa Hmezada je nastopila samo med mlajšimi člani in zasedla 5. mesto. Prvo mesto med mlajšimi člani je zasedla ekipa Ferralita, med članicami in starejšimi člani pa je bila prva ekipa SIP Sempeter.

Košenina

Ekipe Kooperacije in Skupnih služb sta odigrali nogometno tekmo v čisto jugoslovanskem stilu

BREŽNIK

Malo pred Zagrebom pa rdeča in modra luč na desni strani.

»Smo že v dreku,« reče Vlado in zapelje na desno. Po generalki, ki so jo delali možje v modrem, jim je uspelo ugotoviti, da zadnja desna luč ne gori in, da iz tega sledi kaznen in še popraviti je treba takoj. Čeprav smo jih prepričevali na vse mogoče načine, ni bilo iz tega nič. Bilo je treba privleči deset jurjev in mirna Bosna. Nato smo pričeli s popraviljanjem lampe, in ko je crknila še baterija, je bilo vsega konec. Nato je padla edino sprejemljiva odločitev, da s popravilom nadaljujemo zjutraj, za danes, ki se je pa začel s smolo, pa naj bi bilo dovolj. Odločili smo se, da prespimo kar tam na parkirišču malo naprej od Bugane in da prvi preizkusimo pograde v kombiju. Policajema se je precej čudno zdelo, zakaj se ne spravimo naprej in eden izmed njiju se le ojunaci ter vpraša. »Pa kuda vi sa tim kombijem?« Vlado pa se hitro znajde in mu odgovori kar po naše. »Na morje gremo špilat,« mu reče, kajti če bi se mu pohvalil z Indijo, bi nam takoj vzeli prometno dovoljenje in še kaj hujšega bi sledilo iz tega. Ker še vedno ni bil zadovoljen z odgovorom, je pričel kolomastiti okrog kombija in z budnimi očmi pregledovati to in ono. Končno ga je le minilo in ker je tudi spoznal, da nas ne bi premaknil tisti večer niti za centimeter več naprej, se je pričel posvečati tudi drugim voznikom, mi pa smo nato imeli mir vso noč, razen pred komarji.

Če se je prvi dan precej klavrno začel in končal, smo upali, da bo naslednji dan boljši. Ker pa se je pri popravilu zadnje luči pretrgala tudi žica na zelo delikatnem mestu in ker ni bilo niti centimetra žice v rezervi, smo opustili servis in se odpravili brez žice in luči naprej. Zanimivo je, da smo se nato ves čas vozili brez tiste za prvi dan usodne zadnje luči, da se od takrat naprej ni nobeden obregnil v to zadnjo luč.

Pot proti Beogradu in Nišu ni bila nič kaj zanimiva. To so bili sami znani, domači kraji, le da je počasi pričlenjalo tresti volan in to z vsakim kilometrom bolj. Pričlenjalo se je tisto, na kar smo najmanj računali. Prednja kolesa niso bila uravnotežena in to centriranje je bilo potrebno čimprej izvesti. Ker je bila nedelja, nam ni uspelo niti v Nišu, niti Pirotu ali Dimitrovgradu dobiti človeka, ki bi bil pripravljen to storiti. Po mučnih scenah na jugoslovansko-bolgarski meji — temu so precej pripomogle tudi steklenice viskija, ki smo jih tovorili v Sirijo ali Irak, da bi jih tam za mastne pare prodali, so se pričele prazniti. Verjetno malo zaradi nenehnih vibracij, ki so jih povzročala necentrirana kolesa, delno pa tudi zaradi nepopisne žeje v tistih vročih julijskih dneh. Da bi pa pili Nišavo, čeprav v Niški banji, pa ni mogoče, kajti, če bi bila voda dobra, bi imela žaba sto kil, da o ribah sploh ne razmišljamo. Tako pa, dokler je kaj ustreznjšega za v grlo je to treba izkoristiti, kajti vodo bomo lahko še popili na cisterne, kajti dežele, kamor potujemo, so striktni nasprotniki pijače in zagovorniki totalne prohibicije. Po več urah carinskih formalnosti in čakanja na prehodu v Dimitrovgradu, nam je še kljub vsemu le uspelo priropotat do Sofije. Ševeda je bil tu naš prvi cilj, prvi park, kjer bomo v miru proslavili prihod v Sofijo in nabrali dovolj moči za naslednji dan, čim dalj od policajev in ljudi pravice, ki so nam krepko zagrenili prvi dan potovanja.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Na koncu vasi je stala Brežnikova domačija. Brežnik je imel sina, žena pa mu je umrla nedolgo tega. Želel si je, da bi sin pripeljal v hišo snaho, sama vsega nista zmogla. Precej velika je bila domačija, zemlje je bilo dosti in treba je bilo pri hiši ženske roke. Brežnik je iz dneva v dan čakal, da mu njegov Janez pove, da ima dekle. Teklo je že poldrugo leto, odkar je izgubil Brežnik ženo, a vendar Janez ni nikoli govoril, da se bo oženil. Ob večerih, ko je bilo vse pospravljeno, ko se je oče usedel za krušno peč in Mica, ki je bila pri hiši že od mladih let je še pospravljala po hiši, je Janez večer za večerom odhajal po stezi za gozd. Brežnik se je veselil da morda hodi vasovat k Osojnikovi Meti. Meta je bila lepo dekle, bila je pridna in znala je delati in pri marsikaterem delu je pustila moške zadaj. Rad bi vprašal Janeza, a čakal je, da mu to sam pove. Od Janeza pa ni bilo ne besede, ne mlade k hiši. Bilo je v nedeljo popoldne, ko se je odpravil Brežnik v gozd da bi malo pogledal, kako so kaj porasla drevesa in kaj bi se dalo pozimi podreti. Hodil je od drevesa do drevesa, v mislih je bil pri svoji pokojni ženi, rad jo je imel in prekmalu ga je zapustila in mislil je na svojega sina. S temi mislimi se je vračal iz gozda proti domu. Ne da bi vedel, se je vračal mimo Osojnikove kmetije. Na pragu je stal Osojnik in ga povabil v hišo. Sedla sta za mizo, Marjeta jima je prinesla na mizo vina in pogovor je stekel. Osojnik ga je spraveval, kdaj se bo ženil Janez, menil je, da Brežnik potrebuje v hiši žensko, povedal mu je, da se bo njegova Meta čez en mesec poročila s fantom iz druge vasi. Brežnika je zelo prizadelo, mislil je, da hodi njegov Janez k Meti. Brežniku se je mudilo domov, da ima še neke opravke. Zahvalil se je in poslovil. Do doma ga je preganjala misel, kam hodi Janez. Bal se je, da se je zagledal v Mehačevo Rožo. Če bi pripeljal Rožo v hišo, potem je boljše, da še naprej ostaneta sama in jima gospodinji Mica. Roza je hodila v šole, ki jih ni naredila, nikoli ni hotela delati na polju, še manj pa v hlevu. Moral ga bo vprašati, mora vedeti. Videl je sinovo srečo na obrazu. Z veseljem je zjutraj vstajal, še rajši je delal, vedel je, da Janez ljubi, a ni vedel katero. Vsak dan si je rekel, da ga bo vprašal, a dnevi so tekli in ni ga vprašal. Leto se je nagnilo h koncu, sneg je zametel hribe in doline. Prišel je čas kmetovega počitka in kolin. Janez in oče sta se zmenila, da bodo na dan Božiča zaklali dva prašiča. Pogovor je tekkel po večerji, ko si je oče prižgal pipo in je Mica pospravljala z mize. Janez je prišel na dan z besedo, da bi rad pripeljal na ta dan dekle — svojo Rožo, da bi se z očetom bolje seznanila. Brežnik bi mu rad povedal svoje, a pustil je sina, obdržal zase svoje besede. Dobro je, je rekel, kar pripelji jo. To noč Brežnik dolgo ni zatisnil oči, bolj kot kdajkoli prej si je želel, da bi imel ob sebi svojo ženo, da bi mu pomagala spametovati sina, vedel je, da mu sam ni kos.

V maju sta se vzela Janez in Roza. Prišli so slabi časi za Brežnika. Roza ga ni marala, tudi Janezu je ugasnila ljubezen do očeta. Vedel je, da ne dela prav, a Roza je imel rad, zanjo bi žrtvoval vse. Roza je nagovarjala Janeza, Janez očeta, naj zapiše nanju. Vedel je, da tega ne sme storiti, do zadnjega se mora boriti. Prek praga te hiše je prenesel svojo ženo in z njo tudi Janeza. Nikoli ne bo prestopil praga vasi, da tega ne bi sam želel. Poznal je Rozino rodbino, ki so to delali že vrsto let nazaj. Vrstili so se večeri prerekanja in nekega takega večera, ko je Brežnik rekel, da mu ne bo zapisal, je Janez očeta udaril. Drugi dan sta se odselila na Rozin dom. Brežnik je ostal sam, zapustil ga je še sin. Sama sta delala v Mico in kmalu so mu priskočili na pomoč sosedje, ko se je razvedelo, kaj je storil Janez z očetom. Janez se ni vračal domov. Prišla so leta vihrave vojne. Kaj vse je moral dočakati Brežnik. Ob večerih je molil, da bi ga pobrala smrt in da bi vsaj na onem svetu bil skupaj s svojo ženo. Premnogo gorja je bilo natovorjenega na njegovem hrbtu. Nemci so požigali vasi, ubijali ljudi, jih mu-

čili, odpeljali tja, od koder ni bilo več vrnitve. Nekega večera je potrkalo na Brežnikovo okno. Z veseljem je vstal, bil je prepričan, da se Janez odpravlja v partizane in se je prišel posloviti od očeta. V srcu je še vedno očetvsko imel rad svojega sina. Ni bil Janez, bili so partizani. Vsa ta leta nemirnih dni je Brežnik pomagal partizanom, skrival ranjene, jim dajal hrano, zvečer ni več prošil za svojo smrt, zdaj je molil za življenje partizanov. Tako kot so se pri Brežniku zbirali partizani, so se pri Mehačevih zbirali Nemci. Brežnik se je bal svojega lastnega sina. Izdal je Nemcem Martina, moža Osojnikove Mete. Ubili so ga tisti večer, ko je Meta rodila sina. Še pozneje so Mehačevi spravili njenega brata na oni svet. Brežnik bi bil ubil svojega sina z lastnimi rokami, ker je bil izdajalec.

Tako kot minejo vsa gorja, so minila tudi gorja vojne. Prišla je svoboda, ki jo je tako malo dočakalo. Vsa ta leta so še bolj upognila Brežnika, obležal je hudo bolan. Nekega večera ga je obiskal sam Osojnik. Brežnik je želel, da ga še obišče in naj s sabo pripelje Meto in malega Martina. Res so vsi trije prišli čez nekaj dni. S toplim pogledom je objel vse tri, Mica je prinesla na mizo potice, mesa in vina. Brežnik je vstal in sedel za mizo, na kolena je vzel malega Martina. Po starem, zgubanem Brežnikovem licu so pritekale solze.

»Veš Meta in ti Osojnik, mnogo smo ti vzeli Brežniki, vzeli smo ti sina, tebi Meta, smo vzeli moža. Nisem vedel, da sem vzgajal in vzgojil svojega sina v izdajalca. Rad bi se obema opravičil, a sam vem, da za kaj takega ni opravičila.«

Vsi trije so takrat jokali, tolažili so Brežnika, da ni on kriv, da so Janeza tako vzgojili Mehačevi.

»Veš, Meta, vsega tega kar ti je bilo odvzeto, kar ti je bilo najdražje in v oporo ti ne morem vrniti, rad pa bi, da bi tvoj sin oral po moji zemlji, vem, da ga bosta ti in oče vzgojila v poštenega človeka.«

Čez mnogo let se je to tudi zgodilo. Osojnikova Meta je vzela Brežnika k sebi. Negovala ga je, kot bi bil njen oče. Brežnik se je še in še opravičeval Meti in Osojniku, saj je vedel, da mu je bil sin v velik ponos. Preden je Brežnik umrl, mu je Meta nudila prav vse. Nihče ne bi zanj tako lepo skrbel. Vedel je, da bo na njegovi zemlji dober gospodar. Ni se več bal smrti.

Ljubica Hriberšek

Bridek spomin

Vsako leto, ko so vrtovi polni krizantem, potujem skozi kraje spominov, mladosti in življenjske poti. Nesem šopek na materin grob.

Vsak dan hitimo, kot da nas čaka na koncu obljubljeni grad. Suvamo se s komolci, zviška gledamo na soseda in se ne zavedamo, da smo samo list v naravi. Krhek in majav, ki se bo z vso krošnjjo spremenil v nič.

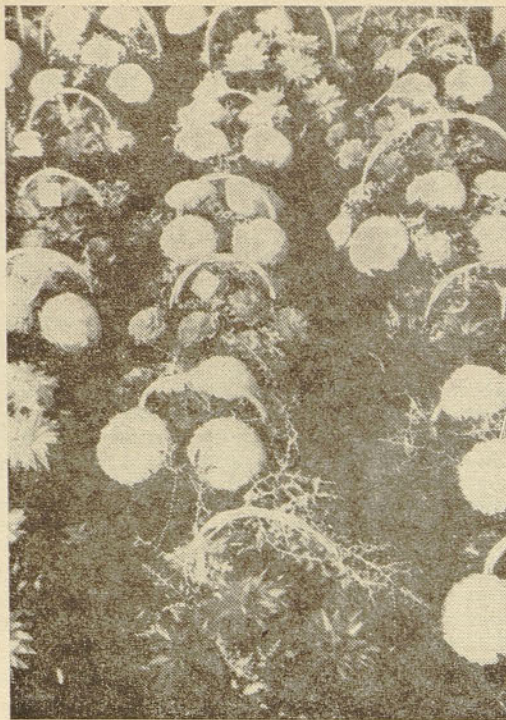
Morda se zato spominjam njenega pogreba. Bil je deževen dan. Zalosten kot njen konec. Gledala sem njeno podobo in sina, ki je zavrnil očeta, naj ne joče, z besedami: »Naj še poslednjič gledam mamo.«

Bili smo si tučji. Nismo živeli skupaj. Redko smo se videli. Toda naenkrat se zavedaš, da si člen teh ljudi, da te veže nekaj toplega. Po licih so mi začele teči solze. In tudi po letih, ko prejmem pismo: »Draga sestra,« se še niso posušile.

Zato se vsako leto enkrat vračam v ta lep in miren kraj. Vsak grob krije usodo kot srce svojo bolečino.

M. C.

Slovenci smo res čudni, dobiček pa vedno potegnejo trgovci. Grobovi so na dan mrtvih lepi kot celo leto ne, a spomin?

SPODBUDA

Prometna vzgoja

Svet za vzgojo in preventivo v cestnem prometu SO Radlje je že večkrat razpravljal o raznih vzgojnih ukrepih, ki bi bili potrebni za vzgojo poklicnih in amaterskih voznikov.

V zvezi s tem je bil sprejet sklep o priporočilu, da naj vse delovne organizacije (TOZD, OZD, SOZD) uvedejo v svojih glasilih in občasnih (jubilejnih) biltenih tudi posebno rubriko, v kateri bodo posredovali svojim bralcem prometno problematiko v podjetju, predvsem pa prometne nezgode svojih voznikov.

Komisija za varnost in vzgojo pri svetu prosi vsa uredništva glasil, da upoštevajo priporočilo Sveta za vzgojo v prometu. Spričo tolikih nesreč, ki povzročajo tudi veliko gmotno škodo, smo prepričani, da boste z razumevanjem sprejeli naše priporočilo. Zelo vam bomo hvaležni, če nam boste poslali en izvod vašega glasila z uvedeno rubriko. To bi bilo tudi potrebno, saj se tako ne bi ustvarjala negativna mnenja.

Istočasno vam priporočamo, da izvedete testiranje vaših voznikov (občasno), da bi tako pripomogli k obnavljanju vozniškega znanja. Za izvedbo testiranja se obrnite na društvo AMD Radlje, ki ima že oblikovano to komisijo.

SO Radlje ob Dravi
Komisija za varnost in vzgojo

Članek bo morda spodbudil domače člane AMD k pisanju v Hmeljarja o nesrečah, preprečevanju le-teh in prometni vzgoji.

LOVCU MAKSU

»Naš Maks! — ta pa ni od muh,
ima za lov tenák posluh —
v okolico se daljno, bližnjo
na lov poda vesel, brezbrizno.

In če ga sreča lovska sreča,
da »zajčka« vrže si čez pleča,
ponosen prožen je korak —
no, tega res ni zmožen vsak.

»Srnjaka« hodi v hribe čakati,
in zgodaj z rosico se zmakat —
»srnjak«, oj — ta pa, grd hudir,
za hip ga vidiš, že gre v dir —!

Takole hodi naokoli,
nahrbtnik nosi gori — dol,
pa če se človek v senco zlekne,
še malica mu bolje tekne.

Oj, z Žvajge dol je lep razgled,
Savinjski dol je krasen svet!
Ta lov zares izplača se,
srnjaka imaš — ali pa ne!

Tilčka Turk

VREMENSKI PREGOVORI

Če na mrtvih dan (1. 11.) dežuje,
skorajšen sneg napoveduje.

Sonce na Martina (11. XI.) — pred durmi
huda zima.

Katarine (25. 11.) dan ne laže, ko po sebi
prosina vreme kaže.

NEMOŽNI KANDIDATI

Sešli so se oni dan na delovnem mestu, da bi evidentirali nekaj možnih kandidatov kar med delovnim časom, pa niso uspeli dobiti niti enega. Da sklicateljem ne bi kdo očital zapostavljanja žensk, so najprej vprašali tovarišico Agico.

»Saj takole med delovnim časom bi še prevzela kakšno obveznost«, je odgovorila Agica, »toda po delovnem času ali zvečer ni govora, mož me ne bi pustil. Ljubosumen je, pa mi ni verjel, da imam kaj resnega. Tudi na majhnega otroka, ki ga imava, ne bi hotel popaziti.«

»Samo mene vidite,« se je otepal Nanč, »saj veste, da popoldne fušam. Le kaj si bodo mislile stranke, če jih bom še popoldne vlekli za nos?!«

»Ni govora!« je bil odločen Francelj in našteval: »Niste mi dali primerne stanovanja, zato moram graditi lastno hišo skoraj izključno s svojim denarjem. Naj se pokažejo tisti, ki stanujejo po blokkih in drugih družbenih stanovanjih, razkošne vikende pa uporabljajo samo ob nedeljah in praznikih ter v času dopustov!«

»Kar zapišite, da nisem sposoben!« je pristal Miha.

»Če kaj delaš, ni prav enim, če nič ne delaš, te kritizirajo drugi,« je nekam cikal Jože.

»Ne bom, saj je še zadosti drugih!« je zavrnil Miro.

»Preseda mi že«, je dvigala glas Mica, ki je bila ravnokar na vrsti, »da vam moram vedno znova pripovedovati, kako nimam ne komu ne kje pustiti otrok, ker mi je tašča odpovedala varstvo, v vrtcu pa ni prostora!«

Tako je odpadel še zadnji »možni« kandidat, pravzaprav kandidatka.

Kesanje je krepost šibkih duhov.

Ni hujšega strupa kot je moč nad drugimi ljudmi.

Denar je kovana svoboda.

Biti nevtralen, pomeni biti mrtev.

Optimist je po navadi pomanjkljivo informirani sodobnik.

Brez dela ni veselja.

BASEN O UŠEH

Uši nasokočijo nekaj glav.

Direktiva: uši je treba iztrebiti!

Vse glave gredo sklonjeno skozi čistko.

MORALA: Kadar je na sporedu pranje glav, je prav vseeno, katera je bila pred tem čista in katera umazana.

IZ ZAPEČKA

— Dedek, zakaj imaš toliko sivih las?

— Nacek, to so leta: vsako leto nekaj sivih las.

— Zakaj pa imaš toliko gub?

— Od skrbi: vsaka skrb ena nova gubica.

— Dedek, zakaj imaš še samo dva zoba?

— To so udarci usode, Nacek!

— Ja, dedek, pa vsi direktno na gobec?

NA PAŠI

— Ja, kam si pa padel, da si tako umazan?

— V travo...

— Trava vendar ni tako umazana...

— Je, je, in to tista, ki so jo krave že pojedle!

V GOSTILNI

— Dve jajci, prosim.

— Na oko?

— Ne, na krožnik!

Čez nekaj časa gost natakariči:

— Nekaj me žge...

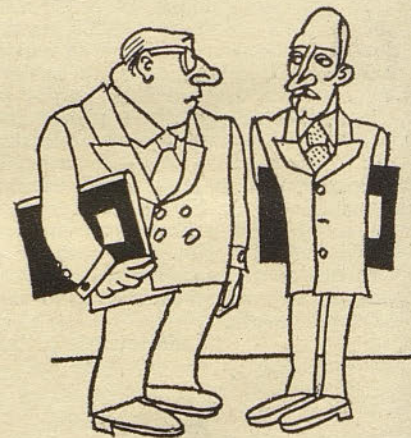
— Po jajcih?

— Ne, po grlu!

PRI KIOSKU

— Imate »Praktično ženo«?

— Kaj vas pa briga!

— Imate na šoli že uši?

— Seveda, saj smo pri vsakem napredku v našem šolstvu vedno med prvimi!

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet podjetja »Hmezad« Zalec. Ureja uredniški odbor: predsednik Anton Gubenšek, dipl. inž. in člani: Janez Luževič, dipl. inž., Bogdan Pugelj, dipl. inž., Lamut Franc, dipl. vet., Eva Oraž in Miljeva Kač, dipl. inž., - urednica strokovne priloge za hmeljarstvo. - Glavni in odgovorni urednik Vilij inž. Vybihal. - Uredništvo je v podjetju »Hmezad« v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1. - Glasilo izhaja enkrat mesečno v 4.500 izvodih. -